Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalck, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔR DE DUMINECĂ 49)

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 262.—Anul LVIII. **Brașov, Duminecă, 26 Noemvre (8 Decemvre)** **1895.**

Mișcarea antisemită în Viena.

De când n'au vrut sě-l întăréscă pe Lueger, ca primar al Vienei, și de când guvernul a desființat sfatul comunal, unde erau antisemiții în majoritate, în Viena mișcarea în contra jidovismului cresce pe di ce merge tot mai tare și în aceeași měsură cresce și popularitatea lui Lueger.

Se țin în Viena, în tóte suburbiile adunări antisemite, în cari se iau hotărîri energice pentru combaterea jidovismului.

In 28 Noemvre n. s'a luat hotărîrea, că datoria fiă-cărui Nemț și creștin este de a nu cumpěra și abona nici o „fóiă jidovéscă" și de a ceti numai foi, cari n'au nici un redactor jidov. Asemenea s'a hotărît, sě nu publice creștinii anunțuri în foi jidovesci.

Cei mai înfocați agitatori antisemiți se recrutéză dintre femei, cari sunt cele mai însuflețite partisane ale lui Lueger — „frumosul Carl", cum ii dic. Incă înainte de alegerile comunale femeile au aranjat vestitul pelerinagiu (procesiune) la Enzersdorf, unde chipul lui Lueger era aședat înaintea altarului Maicii Domnului. Mai multe mii de femei luară parte la acéstă procesiune, rugându-se acolo pentru isbênda causei antisemite.

La alegeri precum scim, au și isbutit antisemiții, déră succesul nu le-a surîs mult timp, căci stăpânirea, vrênd sě pună capět agitațiunilor antisemite, a făcut cu puterea un grabnic sfêrșit domnirei antisemite la primăria din Viena.

După acéstă înfrângere gazeta antisemită „Deutsches Volksblatt" a adresat un apel femeilor din Viena, cerêndu-le, sě jertféscă pe altarul patriei tóte gătelile lor lucsuóse de modă și banii păstrați sě 'i dea spre a aduna fondul de lipsă pentru vitórea alegere comunală. Fiind adecă desființată representanța comunală, comuna e condusă adi numai de un comisar al guvernului, până ce se vor face nouě alegeri. Pentru aceste alegeri antisemiții fac pregătiri grozave, caci voesc sě câștige o majoritate și mai mare, decât au avut'o la alegerile din August a. c.

Dumineca trecută a fost o mare adunare de femei creștine în Viena, într'un restaurant din cele mai căutate. Au luat parte femeile cu miile, așa, că n'au mai putut încăpé în sală, și îmbuldéla a fost așa de mare, încât nu s'a putut ține adunarea, ci la propunerea lui Lueger s'a amânat pe Dumineca următóre. Cu ocasiunea acésta femeile și fetele i-au făcut grandióse ovațiuni lui Lueger, pe strade.

Etă, așa cresce și se lățesce în Viena agitațiunea în contra měsurei guvernului, care prin purtarea sa neîmpăcată față cu antisemiții și-a aprins paie în cap, dând numai nutremênt urei și așa destul de înverșunate contra Jidanilor.

Cât de mult cresce și se lățesce antisemitismul în Austria, chiar și în cercurile cele mai de sus, o dovedesce purtarea „comitetului țěrii" din Austria de jos, care publicând un concurs pentru medici comunali, a dis într'ênsul, că Germanii vor fi preferiți Jidanilor. O fóiă din Viena „Wiener Allg. Zeitung" a atacat din causa acésta de tot aspru comitetul țěrii.

Procurorul a confiscat fóia și a pîrît pe redactorul responsabil pentru ofensarea comitetului, décă acesta va consimți. Comitetul țěrii însě a decis unanim, sě nu consimtă la pîra aceea, pentru-că, dise el, comitetul nici nu póte fi vătămat în onórea sa de nisce gazetari jidovi.

Așa stau lucrurile în Viena și în Austria de jos, și décă vom avé în vedere cum începe a se lăți tot mai mult antisemitismul și dincóce în sînul chiar al tinerimii maghiare din Budapesta, putem sě predicem, că 'n viitorul cel mai apropiat se pot aștepta lupte crâncene în contra jidovismului predominant, de cari lupte nu va fi ferită nici Ungaria, cu tóte că, mai ales de când cu recepțiunea religiunii mosaice, Evreii au devenit aici atât de puternici.

Revista politică.

Spesele purtărei matriculelor. După cum se scie, cu ocasiunea desbaterilor asupra bugetului din a. viitor ministrul de interne ungar declarà, că suma de 800·000 fl., care a fost dela început destinată pentru purtarea matriculelor de stat, a fost îmărită încă numai cu 64·000 fl., astfel că oposiția ar fi în nedrept când afirmă, că legile bisericesci-politice au ca urmare o nouă îngreunare considerabilă prin dare. Acuma însě un deputat oposițional a adunat date din întréga țéră, pentru de a dovedi, că cu tóte că statul spre acest scop ridică dări directe numai în suma de 864·000 fl., totuși urcarea dărilor comitatense și comunale, care a trebuit sě urmeze întroducerei nouelor legi, represintă cel puțin de trei ori suma, pe care o amintesce ministrul. In realitate s'a dovedit, că *purtarea matriculelor de stat costă într'un an suma rotundă de patru milióne floreni.*

Alegerile în România. Joi s'au început în România alegerile pentru Senat și Cameră, cari vor dura șase dile. In 22 Noemvre (4 Decemvre) a ales colegiul I de Senat. Au fost aleși aprópe cu desěvêrșire liberali, adecă partisani ai guvernului de acum. Din 60 de mandate pentru Senat oposițiunea n'a dobêndit decât un singur mandat. In județul Covurlui trebue sě se facă din nou alegerea mai strînsă (balotagiu), între d-l G. Cavallioti, liberal care a întrunit 105 voturi, și între d-l Lascar Catargiu oposant, care a întrunit 87 voturi. La alegerile clegiului al II de Senat, ce s'a ținut eri n'a renșit nici un conservator.

Evenimentele din Turcia. Conform scirilor mai nóuě sosite din imperiul turcesc, în Kaisarich au fost *omorîți* în dilele din urmă *200 Armeni.* In Hassankale și în Erzerum de asemenea au fost omorîți mai mulți locuitori armeni, între cari și episcopul armenesc. Cercurile diplomatice sunt fórte îngrijate în urma acestor incidente, cari nici acum nu se mai curmă. Ambasadorii puterilor europene din nou au hotărît sě facă pași la Pórtă pentru restabilirea ordinei. Flotele puterilor sunt dislocate în apele levantine în următorul mod: flota englesă și cea italiană ancoréză în Salonichi, cea francesă în Smyrna, cea austro-ungară în Piräus. Apoi se mai află câte e corabiă austro-ungară, germană, ruséscă și italiană în Smyrna, una italiană în Lemnos, una francesă în Beirut, câte una americană și englesă în Alexandretta, și una americană în Messina.

Un sfat bun.

Toți ne plângem în contra greutăților timpului de astădi, grele și multe sunt dările, grea este lupta nóstră culturală și politică; la acestea se adauge starea economică de tot rea, căci pământul peste tot rěsplătesce slab truda și ostenelele nóstre, prețurile bucatelor și vitelor de ori ce soiŭ sunt slabe, le putem numi prețuri de batjocură.

In fața acestor stări grele și asupritóre multe sunt sfaturile, ce ni-se dau prin foile nóstre cele ieftine întocmite anume pentru noi plugarii dela sate, cari sfaturi, décă le-am cunósce și décă le-am urma, multe ușurințe ne-ar aduce. Așa „Gazeta Transilvaniei" cu numerii sěi de Duminecă, a fost cea dintâiŭ, care s'a îngrijit de poporul nostru în privința acésta și i-a venit în ajutor cu neprețuita sa comóră de învěțături, din cari se hrănesc cetitorii sěi acum de opt ani de dile. După ea a rěsărit „Deșteptarea" din Cernăuți,

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Insurătórea Sórelui.

— POVESTE. —

I.

A fost odată un om, nici tocmai bogat, dér nici de tot sěrac, care avea trei feciori și o fată. După ce 'i s'a mărit fata, îi venia omului mai în fiă-care di câte-un pețitor, căci fata era tare frumușică, încât 'i se dusese vestea în tótă țéra. Tatăl fetei, pe cine va fi așteptat de ginere, pe cine nu, nu se scie, destul că el nu voia s'o dea după nimenea, spunêndu-le: „N'am încă fată de măritat!"

Fata dela o vreme a început a se lua de gânduri, că ce face tatăl ei de n'o mai mărită. Așa ea s'a jeluit într'o di unei babe despre înděrětnicia tatălui ei, și baba fiind mai șiretă, învěță pe fată, sě taiă o șuviță din códa unui cal alb și sě și-o împletéscă în cosițe și astfel, când va trece pe lângă tatăl sěu, sě cam stea pe loc, ca sě-i pótă vedé cosițele.

Fata așa a și făcut; a tăiat câte-va șuvițe din códa calului și și-le-a împletit în cosițe. Tatăl ei, după ce i-a vědut firele cele albe, dise cătră nevastă-sa: „Tu, nevastă, ai vědut tu, că fata nóstră a început sě îmbětrânéscă, căci i-au eșit peri albi în cosițe; haid' s'o măritâm după cine ni-o va cere, căci mi-e frică sě nu ne îmbětrânéscă la ușe și în cele din urmă nu o va mai lua nimenea".

Nu trec multe dile după acésta și étă că vine cine-va într'o sérá, după ce se stinse luminarea și bate în feréstră. Omul nostru deschide feréstra, ca sě vadă, cine este, și vede că se apropie cineva de feréstră, care-i dice:

— „Am audit, că aveți o fată de măritat și am venit ca sě vi-o pețesc!"

— „Avem, avem, îi rěspunse omul, poftesce în casă, sě ne vedem și sě ne înțelegem, de-om puté!"

— „Acésta nu se póte". îi dise streinul. „Décă vě invoiți sě mi-o dați, atunci sě ne înțelegem și prin întunerec, căci mie la lumină nu mi-e ertat sě mě arăt. Așa vě mai întreb odată: mi-o dați, ori nu?"

Omul nostru, după-ce se înțelege cu nevastă-sa și cu fata, îi rěspunde, că se învoesce.

Streinul, fiind mulțămit cu acest rěspuns, îi spune séra, când are sě vină după miresă și apoi plécă.

La timpul hotărît streinul nostru se ținù de vorbă, căci venì cu vre-o 3, ori 4 inși și luându-și mirésa, plecà cu ea p'aci încolo la casa lui.

II.

După ce a trecut un an, au trecut doi, au trecut trei, dice fiiul cel mai mare:

— „Ah, tată, ce dor mi-s'a făcut de soru-mea; am sě mě duc în tótă lumea, ca s'o caut".

— „Sě te duci, dragul tatii, și aflându-o sě'mi aduci veste bună dela ea".

A doua di feciorul și-a făcut opinci de fer și un béț de oțel și a plecat în tótă lumea, ca sě-și caute pe soru-sa. Tot umblând el și pribegind prin lume, a venit odată într'o pădure désă și aci a sosit la un copac mare și gros, al cărui vêrf nu se mai vedea, atât era de înalt. Ce se socotì voinicul, ce nu, o luà pe copac în sus și se duse până ajunse în vêrful copacului. Aci dete de o casă mare și frumósă, ce era îmbrăcată numai în aur și în petre scumpe. Acésta era casa surorei sale.

Sora mirosì îndată, că s'a apropiat de casă un om pămêntén. Ea a început a striga: „De ești om bun, sě te apropii, de unde nu, sě te depărtezi, că am o cățea cu dinții de fer și cu măselele de oțel, și prindêndu-te, praf și fărîme te face".

— „Sunt om bun", rěspunse voinicul, „sunt chiar frățiorul těu, vino de-mi deschide, ca sě te pot vedé".

Sora cum îl aude îl și cunósce după vorbă și vine la pórtă de-i deschide. Of, cât se bucura ea când își vědù frățiorul! Il întrebà cum și cine l'a îndreptat aci; îl întrebà despre cei de acasă ai lor, apoi îl ospětà bine, căci era flămênd și obosit de drum.

„Fóia Poporului“ şi „Fóia de Duminecă“. Tóte aceste foi poporale ale nóstre ne aduc sfaturĭ şi poveţe folositóre, ne înbărbăteză la luptă, şi ne fac multă plăcere şi bucuriă cu împărtăşirile lor despre starea şi înaintarea fraţilor noştri din tótă ţéra şi cu istorisirile şi povestirile lor cele frumóse. E un pĕcat neertat déră sĕ nu avem în tótă casa măcar una din aceste foi ieftine şi folositóre.

Poporul nostru cheltuesce mult pentru susţinerea şcolilor sale, în carĭ copiiĭ ni-se lumineză şi se înţelepţesc; acestea însĕ încă nu sunt de-ajuns pentru ca sĕ ne putem ajunge scopul nostru de a fi ómenĭ luminaţĭ, carĭ cu toţii împreună sĕ scim lupta pentru drepturile egalĭ politice, şi sĕ fim un popor în bună stare materială. Carĭ ar fi dér mijlócele şi cum am puté noi mai repede şi mai uşor sĕ înaintăm în bunăstare şi sĕ ne oţelim în lupta pentru apĕrarea limbei şi a drepturilor nóstre naţionale?

După ce primăvéra, véra şi tómna plugarii noştri lucréză din greu în holdă şi acasă pentru traiul vieţii, óre ce fac ei în serile cele lungĭ de iérnă? Durere, că nu prea multe lucrurĭ folositóre fac, măcarcă, Dómne, ce bine s'ar puté folosi acest timp şi ce pagubă este pentru sătenii noştri a-l pierde aşa, mai fără nicĭ un folos!

„Nu numai cu pâne va trăi omul, ci şi cu tot cuvêntul, care vine dela Dumnedeu“, ne învaţă Mântuitorul nostru Isus Christos. Datorinţa nóstră de căpetenie este decĭ sĕ ne luminăm mintea, ca sĕ putem cunósce pe Părintele nostru, pe bunul Dumnedeu şi prea-măritul în faptă şi cuvênt, şi sĕ vieţuim după poruncile lui. In acest scop ar fi de cel mai mare folos pentru noi toţĭ a învĕţa frumósele şi armoniósele cântărĭ bisericescĭ, carĭ ne mângăe sufletul, ne întărim în credinţă, şi ne abatem dela căile pĕcătuireĭ. Timpul cel mai potrivit pentru însuşirea acestui lucru frumos ar fi mai ales serile cele lungĭ de érnă, când adunându-se tinerimea nóstră la şcólă, orĭ în alt loc potrivit sub conducerea preoţimei şi a învĕţătorilor, orĭ a altora fruntaşĭ pricepĕtorĭ, aceştia cu bucuriă vor asculta rugarea poporului şi vor împlini cu plăcere dorinţa lui de a-l lumina.

După cântările bisericescĭ orĭ şi naţionalĭ, acum în post, după corindĭ, am avé destul timp pentru a ne îndeletnici şi în cetire, scriere, şi socotélă. Cu puţinei banĭ ni-am puté forma şi nisce bibliotecĭ cu cărţĭ bune, din carĭ tinerimea nóstră dela sate sĕ înveţe a cunósce virtuţile străbunilor noştri, sĕ se înţelepţéscă în purtarea mai iscusită a economiei, sĕ înveţe a fi cu cumpĕt. Sĕ cetéscă apoi şi cărţĭ de petrecere, poveştĭ frumóse, poesii ş. a. Adunându-se cu toţii în aceste serĭ, ar puté împreună sĕ se sfătuéscă despre modul şi mijlócele, prin carĭ s'ar înainta binele comun al tuturor, cum ar fi înfiinţarea de magazinurĭ bisericescĭ, deşbucate pentru lipsele carĭ adese-orĭ se ivesc în fiă-care sat; despre sporirea averii bisericescĭ, care cade o mană bună, décă o ajutorăm, împarte din al sĕu tuturor fiilor sĕi etc.

M'aţĭ înţeles, iubiţĭ tinerĭ şi popor român, că eu a-şĭ afla de mare folos pentru viitorul nostru, décă voi în tot satul v'aţĭ constitui în societate de cor vocal, unde tóte lucrurile bune sĕ le îmbrăţişaţĭ. Puneţi-vĕ decĭ pe lucru fără amânare, constituiţi-vĕ în societăţĭ de cor vocal, unde sĕ petreceţĭ timpul lungilor serĭ de iérnă cu cântărĭ, carĭ nobiliteză inima, cu cetire, cu sfătuirĭ frăţescĭ şi folositóre, şi veţĭ vedé, că făcênd voi astfel, ródele cele bune se vor reversa asupra vóstră, şi voi veţĭ deveni vrednicĭ şi mândri fii ai némului nostru cel iubit românesc.

Un Român bihorén.

Şcólele române din Macedonia.

Fraţii noştri din Macedonia, doritorĭ de-a înainta şi ei în cultura lor naţională, au hotărît încă astă-primăvéră sĕ înfiinţeze o Eforiă, alcătuită din cei mai bunĭ şi mai învăpăiaţĭ Românĭ. Acéstă Eforiă sĕ ridice apoi şi sĕ susţină şcóle românescĭ în Macedonia, cu învĕţătorĭ bunĭ, carĭ pe fiiĭ poporului român macedonean sĕ-i créscă în lumina sciinţei şi învĕţăturei românescĭ.

Stăpânirea turcéscă li-a şi dat Românilor macedonenĭ voiă de a-şĭ înfiinţa Eforia dorită, care astădĭ, spre bucuria generală a tuturor Românilor, este fapt împlinit. Ea se numesce *„Eforia centrală română“* şi-şĭ are residenţa în Bitolia. Membrii ei sunt aleşĭ dintre cei mai de frunte cetăţenĭ românĭ, carĭ au mare trecere la guvernul turcesc şi se bucură de o stare materială strălucită.

Eforia acésta este o instituţiune oficiósă pentru tóte şcólele române de sub stăpânirea turcéscă. După statutele recunoscute şi întărite de guvernul turcesc, ea este *„singura conducĕtóre în drept a şcólelor române din Turcia“*, „póte deschide scolĭ nouĕ şi póte închide scolĭ vechĭ“, *„toţĭ învĕţătorii recunoscuţĭ de Eforiă sunt recunoscuţĭ şi de cătră guvern“*. In fine în tr'un alt punct din statute se dice: *„Şcólele românescĭ se declară de scóle naţionale* (pe turcesce: milli mêkteb) *ale poporului român“*.

Bunăvoinţa, cu care guvernul turcesc a grăbit sĕ recunóscă Românilor macedonenĭ aceste drepturĭ, a âmplut de însufleţire inimele tuturor fraţilor noştri de sub stăpânirea turcéscă. Ei s'au pus acum din rĕsputerĭ pe lucru. Pe lângă Eforia centrală din Bitolia, au înfiinţat încă alte 12 Eforii filiale prin diferitele oraşele ale Macedoniei, carĭ tóte sunt întărite şi recunoscute de guvern. Mai sunt apoi alte vre-o 5 oraşe, carĭ au dat de scire, că vor sĕ înfiinţeze asemenea eforii filiale.

Cu un cuvênt, Românii din întrégă Macedonia sunt în mişcare. Tóte scólele lor de până acum, carĭ până aci erau recunoscute de autorităţĭ numai ca scolĭ particulare, au trecut sub conducerea Eforiei centrale, devenind scolĭ naţionale românescĭ.

Eforia din Bitolia, abia înfiinţată, a şi ridicat o scólă românéscă în Bitolia, care e cercetată de 150 băeţĭ şi 130 fetiţe, afară de scólele normale (primare) de băeţĭ şi fetiţe, carĭ sunt cercetate de-un numĕr tot atât de frumos de copii.

Insufleţirea poporului român macedonean cresce pe di ce merge. In cele mai multe oraşe ei au început a aduna fondurĭ pentru scóle şi a lua mĕsurĭ pentru întemeiarea unui învĕţământ naţional românesc mult promiţĕtor. Dumnedeu sĕ le ajute!

Reuinunea femeilor române din Mediaş şi jur.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Têrnava-mare, 5 Decemvre.

In 28 Noemvre st. n. s'a ţinut în Mediaş o adunare estra-ordinară a *„Reuniunei femeilor române“*, înfiinţată la 1870 cu nobilul scop de-a cresce şi ajutora fetiţe române sĕrace, respective „întemeiarea de scóle de învĕţământ şi lucru“ — cum se dice în § 1 al Statutelor.

Adunarea dela 28 Noemvre a fost convocată în urma strămutării din Mediaş a d-nei presidente Sofia Puşcariu; între agende era dér şi alegerea unei nouĕ presidente. Fórte bine cercetată, ea a decurs în ordine esemplară, şi prin spiritul de corectitate şi conscienţiositate comitetul şi membrii din consiliu au sciut sĕ însufleţéscă şi sĕ ridice aşa de mult interesul faţă de Reuniune, încât nu mai puţin ca 32 de membri noi s'au înscris.

Peste punctul cel mai delicat şi cardinal dela ordinea dilei, adecă *alegerea presidentei*, s'a trecut cu cel mai bun succes şi cea mai sănĕtósă chibzuire. Alésă a fost stimabila dómnă *Maria Moldovan*, soţia vrednicului domn protopop al tractatului gr. cat. al Mediaşului, *Ioan Moldovan*. Prin acéstă nimerită alegere, Reuniunei îi este garantat un avênt şi mai frumos şi mai înveselitor, dat fiind, că noua presidentă se bucură în tot jurul acesta de stima şi respectul tuturor ómenilor de bine.

Comitetul Reuniunei constă din 12 membre ordinare şi 6 suplente, ce se alege tot la 3 anĭ de adunarea generală; ér ca parte constitutivă a comitetului se aleg şi 5 bărbaţĭ cu vot consultativ. Aceştia sunt adĭ d-nii: I. Moldovan protopop; Dr. I. Ivan advocat; Ioan Chendi; Romul Mircea şi Filon Neoşa.

Mai însĕmn, că capitalul Reuniunei era la 1 Iulie *6156* fl. 79 cr.

Membră a Reuniunei póte fi orĭ-ce femeiă română cu caracter nepătat; de asemenea orĭ-ce bărbat român căsĕtorit şi a cărei soţiă se află în viéţă. Taxa pentru membrele orĭ membri *fundatorĭ* e 20 fl.; *ordinarĭ* 1 fl. pe an. Statutele prevĕd şi a treia categoriă de membri, adecă *onorarĭ*, pe carĭ îi numesce adunarea, décă află că s'au distins întru sporirea fondului Reuniunei cu sume mai însĕmnate.

Sfîrşesc, dorind acestei Reuniunĭ cea mai bogată prosperare, ér nouĕi presidente succese în stăruinţele ce i-le reclamă greul, dér onorificul post, la care a ales'o stima şi încrederea, de care se bucură.

Coresp.

SCIRILE DILEI.

— 25 Noemvre.

Curs de limba română în Viena. Cetim în „Gaz. Buc.“ următórele: Inaltul ministeriu de culte şi instrucţiune austriac a decis ca sĕ se înfiinţeze la şcóla pentru limbile orientale din Viena şi un curs elementar pentru limba română. Cursul va începe cu 1 Decemvre v. c., şi se va preda învĕţământul limbei române de 3 orĭ pe sĕptămână. Inscrierile se fac în şcóla pentru limbile orientale în fiă-care an dela 25 până la 30 Noemvre. Ca profesor este denumit compatriotul nostru (bucovinén) d-l George Dan, oficial în ministerul de finanţe. Primim scirea, că s'au încris deja auditorĭ în numĕr considerabil şi ne bucurăm, că s'a satisfăcut în urmă unei dorinţe ferbinte a Românilor, carĭ studiéză în Viena. Sperăm cum-că s'a înfiinţa în curênd la universitatea vieneză şi un seminar român. Remarcabil şi ciudat este faptul, că în capitala Austriei lipsesce un institut aşa de trebuincios, pe când în Germania şi Rusia se află deja seminarii române. Chiar şi la sciinţă suntem noi Românii vitreg trataţĭ.

—o—

După ce mai stĕtură ce mai stĕtură, îl duse într'altă casă, ca sĕ se culce. Sosind séra, se aude prin curte o voce puternică: „Stînge-te luminare şi potolesce-te focule!“

Acésta era vocea bărbatu-s'o, care sosise acasă. Acesta, cum intră în casă, îi dice nevestei: „Pe cine ai aci, nevastă, căcĭ prea mirósă a om pămêntén?“

— „A venit frate-meu cel mai mare, bărbate, şi l'am dus într'altă casă de l'am culcat“.

— „Du-te, draga mea, de-l scólă şi-l chiémă, ca sĕ vorbesc şi eu cu el“.

Femeia s'a dus şi l'a adus la bărbatul ei. Acesta a început a-l întreba despre cei de acasă ai lor, décă sunt bine orĭ nu, şi după-ce mai povestiră cât mai povestiră, îi dice: „Du-te, cumnate, şi te odihnesce, ér mâne dimineţă, după ce te vei scula, intră în grajdurile mele şi vedĭ acolo, că e un cal înşelat şi înfrênat, îl ia, încalecă-l şi te du de te preumblă cu el şi apoi pe séră sĕ-mĭ spui pe unde ai fost şi ce ai vĕdut; dér sĕ nu uiţĭ a-mĭ aduce érbă din care a mâncat şi apă din care a beut calul meu!“

Voinicul s'a dus de s'a culcat, ér a doua di, îndată ce s'a sculat, a mâncat şi apoi s'a dus la grajd, şi aflând calul înşelat şi înfrênat, a încălecat pe el şi a pornit la drum. Calul era nĕzdrăvan şi l'a dus pe unde scia el.

După un timp dă peste o cétă de tinerĭ, carĭ jucau. Aceştia îl rugară sĕ rĕmână cu ei şi sĕ jóce. Voinicul nostru n'a aşteptat mult rugat, şi iute descălecă, legă calul d'un copac şi se aruncă în joc, unde jucă până séra aprópe de sfinţitul sórelui, fără de a fi avut grije de cal ca sĕ-i dea mâncare şi beutură.

Pe înserate ajunge acasă, unde sosise şi cumnatu-so. Acesta îl întrebă: că unde a fost şi ce a vĕdut pe unde a umblat, ér voinicul i-a îndrugat la minciunĭ câte a sciut sĕ-i spună. Cumnatul sĕu îl întrébă: că unde este apa din care a beut calul şi érba, din care a mâncat?

Aci era aci. Dă-i de unde n'ai. Atuncĭ cumnatu-sĕu mâniându-se îi dice: „Sĕ te carĭ dela mine, om de nimica ce eştĭ, căcĭ mĭ-ai omorît calul cu fómea şi cu setea!“

Voinicul nostru a eşit sĕ se ducă, dér ajungênd la pórtă, s'a prefăcut în stâlp de pétră, de unde nu s'a mai putut mişca.

III.

La un an după plecarea feciorului celui mai mare, dice fiiul al doilea cătră tatăl sĕu: „Tată, vĕd că e un an trecut de când a plecat frate-meu cel mai mare în lume, ca sĕ caute pe soru-mea, şi n'a mai venit nicĭ cu vestea dela ea, nicĭ fără veste. Pe mine încă m'a ajuns dorul s'o vĕd, dă-mĭ voie sĕ mĕ duc şi eu în largul lumei ca s'o caut!“

— „Sĕ te ducĭ, dragul tatii, dór de o vei afla“.

Feciorul a doua di şĭ-a făcut opincĭ de fer şi un bĕţ de oţel şi a plecat la drum. S'a dus şi acesta di şi nópte tot întrebând şi ispitind prin lume, fără s'o vadă unde-va şi fără sĕ audă de numele ei.

După mult umblet étă-l că vine şi el în acea pădure mare şi pustiă şi vede copacul cel înalt până la cer. Cum se apropie de copac şi vede drumul, ce duce până aci, se suie şi el pe copac în sus şi se duce şi se duce, până obosesce. Atuncĭ îşĭ împlântă bĕţul în copac şi se odihnesce, căcĭ copacul n'avea nicĭ o crengă pe trunchiul sĕu. De aci pornesce mai departe şi în sfêrşit iată-l ajuns în vêrful copacului, unde află nisce case frumóse. El, umblând pe la pórtă, îl simte soru-sa, care strigă: „Cine este la pórtă? Décă eştĭ om bun sĕ te apropiĭ, altcum nu, căcĭ am o căţea cu dinţii de fer şi cu mĕselele de oţel şi, prindêndu-te, praf şi fărîme te face!“

— „Sunt om bun, dragă; sunt chiar frăţiorul tĕu cel al doilea! (căcĭ o cunoscù după vorbă). Vino şi-mĭ deschide!“

Sora încă-l cunoscù. Sare iute din casă şi-i deschide pórta. Mare le fù bucuria la amêndoi frăţiorii, când se vĕdură după atâta vreme îndelungată. Ea îl duse în casă şi-l ospĕtă ca pe un frate şi după ce mai vorbì multe de tóte, îl duse în-

Un foc îngrozitor. Din Bucuresci sosesce soirea, că frumosul *teatru liric* a ars cu desevêrşire în nóptea de Joi spre Vinerî. Focul a isbucnit pe la órele 2 despre diuă. Unii bănuesc, că ar fi fost pus într'adins, alţii cred, că el ar fi luat nascere dela o sobă dintr'o sală a teatrului. Deşi aprópe îndată după ce teatrul luă foc, sosiră pompierii, al căror număr se urcă în curênd la 200, totuşi focul se întinse atât de repede şi cu atâta putere, încât nu se putù scăpa aprópe nimic. Pagubele sunt fórte marî. Proprietarul teatrului, d-l Maican, susţine, că deşi teatrul cu casele de alăturî, ce asemenea au ars, sunt asigurate la societatea Dacia pentru 330,000 lei, totuşî pierderea e de patru orî mai mare. Trupa francesă, care dedea representaţiî în acest teatru încă a suferit marî pierderî, deóre-ce tóte bogatele ei costume, notele, instrumentele musicale etc. au fost nimicite de foc. Astfel trupa francesă, constătătóre din *68 persóne*, a rĕmas pe drumurî.

—o—

Din Lipova primesce fóia ungurésca „Hazánk" o plângere, în care se dice, că acolo causa maghiarisărei stă rĕu de tot. „Valahii" sunt stăpânî pe situaţiune, casina lor e fórte cercetată, şi fiind-că ţin strîns la olaltă şi lucréză frăţesce întru tóte, ei înving pretutindenea, pe când Ungurii n'au nimic şi nu lucréză nimic; abia acum au început şi ei sĕ-şî înfiinţeze o casină. — Nu scim décă şi întru cât sunt întemeiate tânguirile fóiei unguresci; la tótă întâmplarea însĕ ele nu au alt scop, decât sĕ aţiţe şi pe Ungurii din Lipova, în ai cărora creerî se vede, că până acum încă nu s'au încuibat gărgăunii maghiarisărei în mĕsură aşa de mare, ca în ai fraţilor lor jidoviţî.

—o—

Jocul de cărţi oprit. Diarele din România spun, că prefectul poliţiei din Bucuresci a hotărît sĕ pună capĕt jocului de cărţî în localurile publice, şi că a şi luat mĕsurî în acest scop. Cârciumarilor şi cafegiilor li-se va pune în vedere, ca sĕ nu îngădue pe nimenea de-a juca cărţî în localurile lor. — Ce bine ar fi, décă astfel de mĕsurî s'ar lua şi faţă cu toţî cârciumarii şi cafegii din ţéra nóstră.

—o—

Note de un floren s'au retras din circulaţiune până la finea lui Noemvre 56.353.511. Aceste au fost nimicite, şi ast-fel au mai rĕmas în circulaţiă 1,529.850.

—o—

Transferare. Ministrul de justiţiă maghiar a transferat pe d-l *Aurel Bersan*, vice-notar la tribunal, dela tribunalul din Kezdi-Vasarhely la tribunalul din Hatzfeld, comit. Torontal.

—o—

Greva culegĕtorilor de litere din Budapesta, care duréză acuma aprópe de douĕ sĕptĕmânî, după cum anunţă „Magyar Ujság" începe a se potoli. Mulţî dintre culegĕtorî au întrat deja în decursul dilei de erî în tipografiile la carî au lucrat mai înainte, şi sunt mulţămiţî cu tarifele oferite de principalî. Precum din alte greve, aşa şi din acésta se póte convinge orî şi cine, că muncitorii numai seduşî şi aţîţaţî de diferiţî agitatorî socialişti se hotărăsc a-se pune în grevă, periclitându-şî prin acésta esistenţa familielor lor; în curênd însĕ se domolesc, siliţî de fóme şi de alte neajunsurî, carî îi copleşesc, décă ei încétă de-a munci.

—o—

Căsĕtoria civilă. Cât de mult s'au ferit ómenii de căsĕtoria civilă se vede şi din împrejurarea, că la Cluşiu, unde se încheiă la un an cam 400 de căsĕtorii, în prima lună după introducerea căsĕtoriei civile abia s'au cununat 10 părechî, în a doua lună abia 20. Causa este, că tinerii au grăbit a se căsĕtori înainte de introducerea căsĕtoriei civile, de care s'au ferit ca de foc. Acum însĕ, fiind-că nu mai e cu putinţă de-a se feri de ea, vor începe a se face mai multe căsĕtorii. La Cluşiu s'au însinuat pentru a doua di de Crăciun atâtea părechî tinere încât purtătorul de matricule abia va puté rĕsbi cu lucrul de diminéţa până séra.

—o—

Cununiă. Mâne, 26 Noemvre v., se va cununa în Ploesci d-l *Aureliu Şuluţiu Cărpenişanul*, fiiul lui Iosif Sterca Şuluţiu, cu d-ra *Aurelia Gh. Z. Nicolau.* — Adresăm tinerei părechî şi familiilor sincerele nóstre felicitărî!

—o—

O mare înşĕlĕtoriă. Poliţia din Budapesta a descoperit dilele trecute o mare înşĕlătoriă, pe care o comitea un funcţionar orăşenesc prin aceea, că falsifica testimonii de maturitate dela gimnasiul din Vaţ şi le vindea apoi cu câte 5—800 fl. S'a constatat, că testimonii de aceste s'au vêndut la numĕroşî tinerî din familii alese. Tinerii pe basa testimonielor false au ajuns prin diferite posturî, din carî însĕ, descoperindu-se falsificările, numai decât toţî au fost suspendaţî.

—o—

Arestarea unui bandit vestit. Deunădî a fost arestat în Sucéva (Bucovina) Ilie a Dochiţei a lui Mihailă Rusu Cioflincă, renumitul căpitan de hoţî din munţî, care a fugit astă tómnă din arestul din Câmpulung. Cioflincă e descendentul unei familii tătăresci, şi face pe deplin onóre moşilor şi strămoşilor sĕi, carî au fost găzduiţî în criminale pentru omorurile şi jafurile comise prin munţî. Unul d'n ei a fost chiar strangulat. Cioflincă e de dece orî mai rĕu decât strămoşii sĕi. El a comis fără de legî marî nu numai în Bucovina, ci şi în România; dela Stulpicanî până la Poiana Stampei, acesta era teritorul sĕu de predilecţiune, şi jandarmii nu puteau pune mâna pe el. Prefectura din Sucéva a făcut deja rugămintea la regiment ca sĕ trimétă o companiă de militarî la munte, spre a'l putea prinde pe renumitul bandit. La 26 Nov. diminéţa venind sergentul de gendarmerie din Stulpicanî, Andronic, ca martor la o pertractare, l'a prins pe Cioflincă înaintea tribunalului, care după cum se presupune a venit la Sucéva cu intenţia de a scăpa pe trei complicî de ai lui, carî fură condamnaţî în luna acésta pentru o prădare comisă în Găinescî (România) la 5, 6 şi 8 anî de închisóre.

—o—

Pentru comercianţî. În biroul camerei comerciale din Braşov se află escrierea de oferte a direcţiunei minelor din Mureş-Uióra pentru liferare de porumb, petroleu şi luminărî. Terminul înaintărei ofertelor până la 19 Decemvre c.

—o—

Concertul, pe care'l va da cântăréţa dela operă Antonia Schläger cu concursul pianistului Paul Eisler Vinerî în 13 c. în sala de concerte va avé următorul program: Verdi: Aria din Ernani; Schumann: Libestraum şi o fantasiă; Chopin: Preludiu; Wagner: Ariă din Tanhäuser; Franz: Lied; Mascagni; Blumenorackel; Liszt; Libestraum; Saint-Saëns: Ariă din Samson şi Delia; Brandi: Lied; şi o melodie din opera Die verfallene Mauer. Inceputul la 8 óre séra.

Convocare.

Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea vĕduvelor sĕrace din Braşov şi Săcele îşi ţine **adunarea generală** Joi, în 30 Noemvre st. v. (12 Decemvre st. n) 1895, la 3 óre d. a., în sala cea mare a gimnasiului românesc din Braşov.

Rugăm pe Stim. Dómne, membre ale acestei Reuniunî, sĕ ia parte în număr cât mai mare la adunarea generală.

Braşov, 7 Decemvre st. n. 1895.

Pentru Comitetul Reuniunei

Elena G. Joan, vice-presidentă. *Dr. I. Blaga,* secretar.

SCIRI ULTIME.

Bucurescî, 6 Decemvre. Astădî s'a făcut alegerea representanţilor *colegiului universitar* pentru senat. La Bucurescî a fost ales d-l *Titu Maiorescu* cu 28 voturî, contra d-lor Cantili şi Haşdeu, carî împreună au întrunit 28 voturî. Dela Iaşî încă n'a sosit resultatul.

Budapesta, 6 Decemvre. Astădî s'a făcut tragerea celor dintâiu 2500 de numerî ai loteriei de clasă ungară. Câştigurile mai marî sunt următórele: Nr. 28,920 cu 15,000 coróne, Nr. 64,362 cu 8000 coróne. Nr. 86,230 cu 6000 coróne.

Insemnătatea meseriilor,

tractată de d-l profesor Arsenie Vlaicu cu ocasiunea Adunărei generale a Despărţământului I (Braşov) al „Asociaţiunei transilvane", ţinută la 5 (17) Novembre 1895 în Feldióra.

(Fine)

Cu mult mai repede ajung la sapă de lemn felul de ómenî, carî numai „domnî" şi „domnie" viséză pentru a-şî ferici pe copiii lor. Mai întâiŭ de tóte trebue sĕ amintesc, că singurele „domnii", la carî ţintesc cei mai mulţî, este popia şi dăscălia, căcî acestea au mai rĕmas adî domnii românescî, afară dór décă cineva voesce sĕ'şî lapede de tot némul sĕu. Sĕ întrebăm însĕ pe aceştî domnî popî şi dascălî, cum trăesc? Sĕ ne spună dênşii, décă nu mănâncă cu mult mai des şi cu mult mai amară pâne, decât aceia, carî îi fericesc şi-i pismuesc pentru binele şi fericirea lor închipuită?

Dér sĕ lăsăm acésta la o parte şi sĕ luăm de pildă un plugar, şi încă un plugar harnic, gazdă bună, care, pe lângă o avere frumósă, are şi 4 copii: 2 feciorî şi douĕ fete. Unicul lui gând e sĕ-şî vadă copiii domnî şi ér domnî. După ce copiii au terminat şcóla din sat, haide cu ei la oraş. Patru copii crescuţî în şcólă la oraş, domnişorî, vedî Dómne, costă cel puţin câte 100 florinî pe an unul, la olaltă 400 fl. séu 2 holde bunicele. La şcólă la oraş băieţii, ca sĕ isprăvéscă şcólile, le trebue în casul cel mai bun 8 anî, cheltuind cel mai puţin 1600 fl. amêndoi, ér fetelor cel puţin 4 anî, adecă 800 florinî, şi apoi 2—3 anî lucru de mână, mai clavir, dans ş. a. carî încă costă 800—1000 fl. Punem cu totul 3000 florinî.

Fetele cuconiţe vin acasă, sosesce timpul de măritat. Dér din averea părintéscă s'au cheltuit deja 3000 florinî. Fetele, natural, crescute fiind domnesce, cu anevoie se vor apuca de lucrul economiei, ci aştéptă peţitorî domnişorî, carî costă şi zestre.

Părinţii mai scot din averea lor o parte însemnată de cel puţin 2—3000 fl. şi li-o dau lor, şi în fine le vede aşedate, de e bine de e rĕu.

Ceilalţî doi feciorî încă trebue sĕ mérgă la şcolî mai înalte, cheltuelile cresc. Bieţii părinţî, în loc de 200 florinî pe an, trebue sĕ trimită 400—500 florinî, şi acésta în timp de 4—5 anî, până ce feciorii se fac în fine „domnî". Vin acasă cu atestatul în buzunar, şi, décă n'au puţin noroc, stau anî de dile tot pe capul părinţilor, căcî cu carte a apuca plugul şi boii de córne le e ruşine. Ba chiar şi părinţii îi desminte dela acésta, căcî doră ei nu s'au sângerat cheltuind, ca sĕ-i vadă alăturea cu feciorii cutărui şi cutărui vecin; éră pe de altă parte li-ar face ruşine surorilor măritate, carî doră se ţin de dómne.

După câtă-va vreme, în sfîrşit, cu chin cu vai capĕtă feciorii câte un post cu lefşóră mică. Din acésta firesce abia pot trăi ei. Când ajung la léfă mai măricică, au şi ei familiă grea de susţinut, întocmai ca şi surorile. Bieţii părinţî, décă le va fi mai rĕmas puţintică avere, doră o căscióră, trăesc la bĕtrâneţe în lipsă şi sărăcie, căcî copiii lor n'au cu ce-i ajuta.

---

tr'altă odaie şi-l culcă, căcî era sdrobit de drum şi de ostenélă.

După ce se înserase, vine acasă bărbatul. Cum intră în casă, dice: „Pe cine ai aicî, nevastă, căcî prea îmî mirósă a om pămêntén?"

— „Am pe frate-meu cel de-al doilea", îi rĕspunde nevasta, „care a venit sĕ ne vadă". L'am dus în cealaltă odaiă şi l'am culcat, căcî era tare obosit".

— „Ĕn chiamă-l aci, ca sĕ vorbesc şi eu cu el", îi dise bărbatul.

Femeia s'a dus şi l'a adus în casă. Cumnatu-s'o a vorbit cu el mai multe, întrebându-l de tatăl sĕu, de mamă-sa şi despre fratele sĕu cel mai mic şi mai multe altele. După aceea îi dice: „Acum du-te, cumnate, de te culcă, că vei fi obosit; ér mâne, după ce te vei scula, sĕ întri în grajdurile mele şi sĕ iai calul, ce ţi-l las înşelat şi înfrĕnat, încalecă şi te du de te preamblă tótă diuliţa, ér séra, când te vei reîntórce, sĕ-mî spunî, pe unde ai fost şi ce ai vĕdut. Nu-ţî uita însĕ a-mî aduce érbă, de unde a mâncat calul şi apă de unde a beut!"

Fratele s'a dus de s'a culcat şi diminéţa, după ce s'a sculat, a intrat în grajd şi aflând calul cel înşelat, l'a încălecat şi s'a cam mai dus.

Calul l'a dus tot pe unde a fost şi fratele sĕu cel mare. In drumul lor au trecut pe lângă o cétă de tinerî, carî jucau. Aceştia l'au rugat destul, ca sĕ rĕmână cu ei sĕ jóce, dér el nu s'a învoit şi s'a dus mai departe, până unde întâlnesce o cétă de fete frumóse. Fetele n'au trebuit sĕ-l róge mult şi flăcăul nostru s'a şi pus la joc, legându-şî calul d'un copac, şi a jucat cu ele până aprópe la sfinţitul sórelui.

Acum, spărgêndu-se jocul, s'a dus şi el la cal, l'a încălecat şi s'a întors acasă. Cumnatu-s'o l'a întrebat: că pe unde a fost şi ce a vĕdut, ér el i-a îndrugat câte-va minciunî de cele gogonate, cum s'a priceput. Când îl întrebă de érba şi apa, din care a beut calul, i-a rĕmas gura înţepenită. Atuncî îi dice cumnatu-sĕu nĕcăjit: „Hei, băete, mi-ai omorît calul cu fómea şi cu setea, nu eştî de mine, vedî numai şi te ca mai cărăbănesce de pe aicî, dér acum iute şi degrabă, până te vĕd!"

Flăcăul a şi eşit şi, ajungênd la pórtă, s'a prefăcut în stâlp de pétră.

IV.

Feciorul cel mai mic, după ce vĕdu, că fraţii nu se mai întorc din călĕtorie, îi dice tatălui sĕu: „Hei tată, unde vor fi stând fraţii mei, de nu se mai reîntorc? Şi of, ce dor m'a ajuns şi pe mine de ei, şi de soru-mea. Lasă-mĕ sĕ mĕ duc după ei, şi sĕ-ţî aduc veştî şi dela surioara mea!

Aşa el a doua di şi-a făcut opincî de fier şi un băţ de oţel şi a pornit'o la drum şi s'a dus în tótă lumea fără sĕ dea de urma fraţilor sĕi. Mai într'un târdiu, ca şi când l'ar fi tras o aţă, se abate în pădurea cea cu copaciul înalt şi-l vede. Se apropie de el şi haide pe copac în sus până în vîrful lui. Aicî dă de casele cele frumóse şi caută pórta ca sĕ intre. Dér aude glasul sorei lui: „Numai de eştî om bun sĕ te apropii, de unde nu, sĕ-ţî vedî de drum, căcî am o căţea cu dinţii de fier şi cu măsele de oţel, care îndată ce te va simţi, praf şi sfărîme te face".

— „Sunt om bun", rĕspunde el, „sunt chiar fratele tĕu cel mai mic; vino şi-mî deschide!"

— „Sora, cum îl aude, îl şi cunósce. Ea sare iute la pórtă de-i deschide. Ce bucurie nu va fi fost pe ei amêndoi, când s'au revĕdut!"

Fratele, după ce i-a spus surorei sale veştî bune de pe acasă, a întrebat'o şi el pe ea: că cine e bărbatu-sĕu, şi cum trăesce cu el?

Sora îi rĕspunde: că ea încă nu-şî cunósce bărbatul, deórece peste di e totdéuna dus, ér séra nu l'a putut vedé, nesuferind nicî focul, nicî luminarea aprinsă. De-alt-cum ar trăi bine, căcî nu duce nicî o lipsă de nimic ce e în acéstă lume.

După aceea sora îşî ospĕtéză frăţiorul şi-l duce într'o odaie de-l culcă, căcî era mort de ostenit după atâta cale îndelun-

Domnia, adecă popia și dascălia, au ajuns adĭ aprópe a se înfrăți cu sĕrăcia; éră décă copiiĭ au apucat altă carieră, séu sunt cu totul înstrĕinațĭ de neamul și de părinții lor, căcĭ așa cere nenorocitul timp de astădĭ, séu trăesc la oraș departe, orĭ în țéră streină, și nicĭ aminte nu-șĭ mai aduc — póte de rușine — de aceia, carĭ s'au jertfit pentru ei. Astfel acest soiŭ de ómenĭ prin gândurile lor înfumurate, de a-șĭ vedé pe toțĭ copiiĭ „domnĭ", ajung tocmai la bătrânețe redușĭ la mila altora. Și este o fericire pentru ei, décă un noroc deosebit, o întêmplare rară a înălțat pe unul din copii la o stare mai bună, ca sĕ-i pótă ajuta. De cele mai multe-orĭ însĕ se întêmplă contrarul, așa că poporul nostru cu drept cuvênt ține că: „Sĕ te feréscă Dumnedeu sĕ n'ajungĭ la mila copiilor!"

Étă, On. Adunare, starea, la care ajung cele douĕ felurĭ de ómenĭ, carĭ nu caută calea de mijloc. Am luat ca pildă douĕ familii de plugarĭ, căcĭ plugarĭ sunt în cea mai mare parte Românii noștri. Și în tóte vremile plugăria a fost și este ocupațiune de cinste. Dér ce folos, că adĭ a sosit timpul, când tocmai acéstă mică îndeletnicire a poporului nostru a devenit cea mai rĕu rĕsplătită; a sosit timpul, când din plugăriă bietul Român abia-și mai póte câștiga pânea de tóte dilele, necum sĕ pótă acoperi dările cele grele și plățile de tot felul pentru școla și biserica românéscă, déca Român voesce sĕ fiă și sĕ rĕmână.

O parte mare a poporului nostru, condusă de ideile greșite amintite mai sus, au trecut cu vederea calea de mijloc, care conduce la formarea clasei de ómenĭ, cea mai puternică și mai sigură a unui popor. Acéstă cale de mijloc o forméză *meseriașii.*

N'avem decât sĕ luăm de pildă orĭ ce comună românéscă. Potcovarul și ferarul de sigur va fi un Țigan; cismarul va fi un Țigan, un Ungur, séu vre-un Ovreiŭ; croitorul, lemnarul și mĕsarul va fi vre-un Neamț orĭ Sas; zidarul un Sas séu un Ungur; boltaș și cârciumar vre-un Sas séu vre-un Ovreiŭ; rotar vre-un Sas; pălărier de sigur vre-un Sas séu vre-un Ungur; scurt tóte meseriile vor fi representate prin streinĭ și numai Român măestru nu vei afla, afară dóră érna de vreun cârpaciu-cojocar.

Și bieții Românĭ din comună alérgă cu toții, tot cu banul în mână, sĕ plătéscă lucrările de tot felul măestrilor streinĭ, carĭ în curênd se fac gazde bune. Măestrul cutare al satului nu numai e omul cel mai bogat din sat, ci și omul cel mai cu vadă, căcĭ el umblând pentru meseria lui în mai multe părțĭ, are cunoscințe mai multe, are legăturĭ cu mai mulțĭ ómenĭ și în curênd îl vedĭ primarul satului. Casa lui, ca om harnic, este cea mai regulată și mai îmbelșugată din tot satul; copiiĭ lui capĕtă crescere bună și în curênd îi vedĭ apucând: unul la meseria tatĕ-sĕu, altul la plugăriă, altul la altă meserie, altul mai cu minte ajunge la domnie și astfel fericirea și binecuvêntarea cerescă domnesce din neam în neam.

Averea părintéscă nu trece la copii, ca aceștia sĕ-o foloséscă numaĭ într'un fel cu părinții lor, ci fiă-care caută acel teren de muncă, pentru care are mai mare atragere, fiă-care se chivernisesce așa, cum crede și cum vede, că se fericesce mai bine și mai ușor. Și meseriile sunt nenumĕrate și fiecare deopotrivă de lipsă pentru comună și fiă-care muncă deopotrivă rĕsplătită.

Munca meseriașului nu atârnă nicĭ dela vênt, nicĭ dela plóiă, nicĭ dela căldură, nicĭ dela frig, ci numai și numai dela priceperea și sîrguința lui. Frigul și grindina pot sdrobì și nimicì într'o clipită munca de un an de dile a plugarului, pe când meseriașul stă la adăpost, în casă caldă, scutit și de vênt, și de plóie, și de frig, și de arșița sórelui, și, după cum îi umblă de iute mintea și mâinile, tot așa de iute 'i se umple și sacul de făină și punga de banĭ.

Bietul țĕran este silit sĕ-șĭ vêndă pe nimica uneorĭ vitele și bucatele, ca sĕ plătéscă scump lucrul de mână pentru car, pentru plug, casă orĭ îmbrăcăminte. Pe când plugarul nu vede cu anii banii în mână, meseriașul e tot cu banĭ, când îl cauțĭ, căcĭ munca e tot banĭ, și tot banĭ face. Pe când meseriașul este om neatêrnător, pe atuncĭ bietul econom este legat strîns de pămênt și chiar și de meseriaș. De câte-orĭ bietul țĕran stă cu vitele în grajd și cu mânile încrucișate, căcĭ 'i s'a rupt róta și rotarul nu i-o póte face la moment; de câte-orĭ vecinii au arat și sămĕnat, pe când el abia a băgat plugul în holde, pentru-că măestrul din comună nu i-a putut găta plugul, căcĭ avea alte lucrărĭ, carĭ i-au venit mai 'nainte.

Apoi chiar déca economia merge rĕu, bietul plugar nu-șĭ póte vinde moșióra lui și sĕ se mute în altă parte, pe când meseriașul, déca nu-i merge bine aicĭ, trece dincolo, și déca nicĭ acolo nu merge, o ia mai departe, până ce în fine își află locul potrivit chiemărei și meseriei sale. Munca și silința plugarului sunt rĕsplătite totdéuna numai cu rodul, ce l'a lăsat Dumnedeu pămêntuluĭ lucrat, care de multe-orĭ este nimicit de îngheț, potop, orĭ pĕtră, pe când meseriașul are înaintea sa totdéuna fructul sigur al muncei sale, care fără voia luĭ nu 'i se póte perde orĭ nimici.

Meseriașul a pus piciorul pe prima tréptă către domnie, căcĭ déca-i merge meseria bine, ajunge domn și stăpân peste mulțime de ucenicĭ și calfe, și din lucrătórea lui modestă în curênd se ridică o fabrică cu viitor. Ajuns el odată la acéstă tréptă, nu-șĭ schimbă domnia nicĭ chiar cu diregĕtorii cei mai marĭ ai țĕrei, orĭ ai comunei. Și cu drept cuvênt póte fi mândru un asemenea meseriaș mare, căcĭ el n'are de a mulțămi posițiunea și averea lui la nimenĭ altul, decât numai munceĭ sale neobosite și oneste; el s'a înălțat pe picióre le sale, éră nicĭ decum pe umerii și adeseorĭ din grația altora.

Și multe lucrurĭ bune și frumóse s'ar mai puté spune despre meserii și despre însemnătatea lor. Mĕ opresc însĕ aci și-mĭ pun întrebarea: Óre poporul nostru românesc sĕ nu fiă el în stare a trage folos din meserii? N'a sosit óre timpul ca și noi Românii sĕ îmbrățișăm acéstă carieră mănósă și binecuvêntată?

Rĕspunsul la aceste întrebărĭ póte fi numai afirmativ, mai cu sémă déca ne desbrăcăm de ideile greșite amintite mai sus. Adĭ s'au trecut timpurile de a mai puté trăi „cum a trăit tata", și, durere, încă n'am ajuns acolo, ca sĕ putem umbla și aspira numai la „domnìi". E de datoria nóstră, până încă mai avem timp, sĕ ne apucăm de acele ocupațiunĭ, care ne promit un traiŭ mai ușor și o înaintare sigură către bunăstare și independență. Și aceste ocupațiunĭ sunt meseriile. Fiă-care tată de familie sĕ țină sémă de legea înmulțirei popórelor. și sĕ-șĭ aplice copii pe terene cât se póte mai diferite. Pe fiă-care sĕ-l lase sĕ învețe câte o meserie, și anume aceea, pentru care crede, că are mai mare aplicare, și din membrii familiei sale sĕ caute a desvolta cât mai mulțĭ și mai diferițĭ meseriașĭ harnicĭ. Sĕ aibă totdeuna înaintea ochilor împrejurarea, că fórte adese-orĭ îi este dat de a vedé nisce băiețĭ sĕrăcăcioșĭ, în opincĭ și desculțĭ, învĕțând la meserii ca ucenicĭ, carĭ după câțĭva anĭ ajung calfe și măestri, și înaintea cărora trebue apoi sĕ stea cu pălăria în mână.

Sĕ nu uite, că déca din băeții ómenilor celor mai scăpătațĭ se pot face măestri căutați și cu viitor frumos, cu atât mai ușor le va fi copiilor de părințĭ cu dare de mână sĕ ajungă la cinste și avere. Nu lipsa și sĕrăcia sĕ fie îndemnul a-șĭ da copiiĭ la meserii, ca până acuma, ci convingerea, că meseria este, cum am dis, „plug de aur". Părinții sĕ-șĭ dea copiiĭ la meserii nu atuncĭ, când nu mai vĕd altă scăpare, și — cum cred ei — îi dau perdărei, ci tocmai când voesc a-i face ómenĭ de cinste și folositorĭ neamului lor, când voesc a-i înălța la starea de fruntașĭ

Déca astfel vor cugeta ómenii noștri, sunt sigur, că în curênd vom vedé la meserii ucenicĭ nu numaĭ fiiĭ celor mai sĕracĭ familii, pe orfanĭ și pe copii rĕmașĭ pe drumurĭ, ci din contră, fii de gazde bune, carĭ cu părticica lor de avere de acasă în curênd se pot înălța la locul de frunte, ce se cuvine meseriașilor. Dea Dumnedeu, ca cuvintele „*meseria e plug de aur*" sĕ afle rĕsunet în inimile D-vóstrĕ!

O declarare.

Rog respectuos onorata Redacțiune sĕ dea loc rêndurilor de mai jos în interesul adevĕrului.

Inainte cu câteva dile numai îmĭ ajunse în mânĭ un esemplar al lui „Pester Lloyd", ediția de séră, Nr. 246, cu data 25 Octomvre, în care, sub rubrica „Scirĭ judecătorescĭ," aflai o enarare a afacerei sensaționale a soțieĭ mele. Cu adêncă întristare cetiĭ în acéstă corespondență, că soția mea *ar fi fost insultată pe stradă de Românĭ* din Scheiu, și astfel eu așĭ fi fost constrîns a mĕ refugia înrr'un „maier".

Imĭ țiu de-o sfântă datorință isvorîtă din recunoscința mea, sĕ protestez energic contra acestei afirmărĭ, care nu corespunde adevĕrului.

Noĭ n'am trăit între țĕranĭ românĭ, ci între clerul român, fórte stimat din parte-ne și între onorațiĭ profesorĭ.

In întreg orașul e cunoscut faptul, că în decurs de dece anĭ întregĭ am trăit în păcînică întelegere cu toțĭ vecinĭ românĭ, că soția mea chiar la poporațiunea română sĕ bucură de cea mai mare simpatiă.

Declar decĭ în numele ei și al meu, că nouĕ amêndurora, în decursul petrecerii nóstre de aprópe șésesprędece anĭ, în Ungaria, nu ni s'a causat din partea nicĭ unui Român nicĭ odată nicĭ cea mai mică neplăcere, că din contră dênșiĭ numai atuncĭ sĕ apropiau de noi, când puteau sĕ ne facă vre-un bine, și sĕ ne mângăie în órele de întristare.

Din chipul, în care espune lucrul corespondentul respectiv al lui „Pester Lloyd" isbind în față adevĕrul, sĕ vede clar, cât de preocupat, nedrept și tendețios a raportat el despre afacerea sensațională a soției mele.

Brașov, în 3 Dec. n. 1895.

Ludwig Wilhelm Mayer,
proprietar de fabrică.

Agricultura ca mijloc de vindecare.

Cam acum șépte-decĭ de anĭ făcură medicii francesĭ Ferrus și Mallon încercarea, de a ocupa în câmp cu agricultura pe bolnavii alienațĭ (smintițĭ) și resultatul a fost minunat de bun. La micile posesiunĭ, ce le aveau la început, au tot adaus încet încet pămênt și așa au fundat prima colonie agronomică, Ferme St. Ana, la Paris, căreia în scurt timpiĭ urmară altele.

Și în institutele englese se pune mult pond pe agricultură și la fondarea de institute nóuĕ vĕd de-șĭ apropriază posesiunĭ marĭ. In Germania, institutele de nebunĭ vechĭ și nouĕ sunt provĕdute cu colonii agronomice, așa în Altscherbitz, în Sacsonia, unde marea posesiune a unui cavaler e lucrată de nebunĭ. Resultatele sunt fórte mulțămitóre, atât cele financiare, cât și cele sanitare.

Intre tóte ocupațiunile, ce se pot da celor smintițĭ, cele mai potrivite sunt agricultura și grădinăritul. Aceste ofer un loc de întâlnire, pe care curênd se împacă tînĕr și bĕtrân, inteligent și necult; mișcarea corporală în aerul cel bun, care e legată strîns cu acéstă ocupațiune, influințéză în mod binefăcĕtor asupra respirațiunei și circulațiunei sângelui, dă corpului o bogată cantitate de acrimĭ, carĭ sunt atât de

---

gată. Pe séră aude glasul bărbatu-sĕu: „Potolește-te focule și stinge-te luminare!" Apoi cum intră în casă o întrebă: „Pe cine ai pe aci, nevastă, căcĭ prea îmĭ mirose a om pămêntén?"

— „Este frate-meu cel mai mic, rĕspunse ea".

— „Mergĭ de chiamă-l aicĭ sĕ vorbesc și eu cu el!"

— „Femeia s'a dus și l'a adus.

— „Cumnatu-sĕu, după ce l'a întrebat despre părinții lor de acasă, îi dice: „Du-te, cumnate, și te culcă, ér mâne diminéță sĕ intri în grajdurile mele și sĕ iai calul meu cel înșelat și înfrênat și te preumblă cu el peste tot pe unde te va conduce calul, ér pe séră te întórce acasă și-mĭ spune tóte câte le-ai vĕdut; sĕ nu uițĭ a-mĭ aduce și mâncare din care a mâncat calul și apă de unde a bĕut".

Feciorul s'a dus de s'a culcat și a doua di s'a sculat de diminéță, a mâncat bine, apoi s'a dus în grajd și, scoțênd calul, s'a dus pe unde a vrut calul sĕ-l ducă. Ei au trecut pe la feciorii cei cu jocul, dér orĭ și cât l'au rugat aceștia, el n'a stat. De aicĭ au trecut și pe la fetele cele frumóse, și acestea l'au rugat mult sĕ stea ca sĕ le jóce, însĕ el nicĭ că a voit sĕ asculte la vorbele lor și s'au dus mai departe.

In drumul lor au trecut printr'o livadă verde cu érbă multă și bună, aicĭ păsceau nisce vacĭ slabe, slabe, în cât erau gata sĕ cadă jos de pe picióre. De aicĭ au trecut într'altă livadă, care avea iarba rósă până în pămênt. In livada asta păscea o cirédă de vacĭ grase și frumóse de îțĭ furau ochii, când le vedeai. El se mirâ mult, cum de aceste vacĭ, deși pasc într'o livadă fără érbă, sunt atât de frumóse, pe când celelalte din livada cea mănósă sunt atât de slabe și de urîte?

După ce ese din aceste locurĭ, se mai duce încă multă cale ajungênd în fine la un rîu lat și lung, cu apa limpede ca cristalul, care nu era mai afund ca un lat de mână, și-l trece dincolo! Mult se minunéză și de vedenia unui astfel de rîu. Umblând ei prin aceste locurĭ frumóse, află o casă minunată, intră prin odăile ei călare, gér nu vede pe nimenĭ pe aicĭ. Pe o masă lungă și lată află o mulțime de prescurĭ și un vas plin cu vin. Cum era flămênd și el și calul, încep a mânca amêndoi la o prescură ș aì bea la vin pân' se săturară. La plecare nu uită a lua și în buzunar vr'o câte-va prescurĭ, carĭ sĕ le aducă cumnatu-sĕu.

De aci calul l'a dus printr'o grădină mare și frumósă, care era plină de florĭ carĭ de carĭ mai frumóse. Florile îl îmbiau care de care sĕ-șĭ rupă una din ele. Deodată se opresce și era gata sĕ rupă vr'o flóre și o și rupea de nu l'ar fi vĕdut calul, care îi dise: Ai grije, sĕ nu rupĭ, căcĭ eștĭ topit!

Eșind și din acéstă grădină, au pornit'o spre casă, căcĭ era trecut de améd și aveau încă mult de mers. Când era sórele la sfințit, sosesc și ei acasă. Curênd după ei iată-l că vine și cumnatu-sĕu, care-l întrébă: Ei, cumnățele, pe unde te-ai preumblat astădĭ? Spune-mĭ, ce-ai vĕdut pe unde ai fost?

— „Feciorul îi dă mai întâi prescurile din buzunar, apoi îi spune despre tóte câte le a vĕdut.

Cumnatu-sĕu se bucură de el și îi spuse, că feciorii din joc sunt călușerii, carĭ și-au perdut vĕtaful, ér fetele cele frumóse sunt fetele desmățate, carĭ n'au ascultat de părinții lor. Vacile cele slabe sunt vacile date de pomană cu părere de rĕu, pe când cele frumóse sunt vacile dăruite din tótă inima. Apa din rîul ce l'a trecut e granița între terenul pămêntesc și cel ceresc; ér casele cele frumóse, în carĭ ai intrat, sunt însĕșĭ casele raiului. Grădina cea frumósă e locul unde se sălășluesc sufletele drepților, ér florile sunt sufletele lor.

— „Ai avut mare noroc, îi dice el, că n'ai rupt vr'o flóre, căcĭ te-ar fi prins păditorul grădinei și de mâna lui n'ai fi mai scăpat.

— „Dér, pentru că tu, cumnățele, ai fost atât de cu minte și atât de ascultător, mâne diminéță vei merge cu sora-ta și cu frații tĕĭ cei mai mari acasă.

Eu vĕ dau trăsura mea cu patru cai. Vedi că frații tĕi sunt cei doi stâlpi de

prețióse pentru viéță în tóte direcțiunile.

Lucrul la câmp e un mijloc principal pentru delăturarea ideilor și dispozițiilor bolnăviciόse ; regularitatea lucrărei este un mijloc de deprindere pentru hĕbĕucĭ și idioțĭ.

Participarea la o lucrare, ce aduce folos, petrecerea în liber, consciința, că pentru susținerea sa póte érășĭ câștiga ceva, împrăștierea și abaterea gândirei dela propria miseriă, influințéză în gradul cel mai mare asupra spiritului, întărindu-i și împuterindu-i. și corpul tot odată. După ḑilele petrecute în liber la lucru, vine timpul somnului, care aflându-l obosit, îl petrece în dormire lină, și-i dă putere, pe când mai 'nainte îi aducea tortură. Cu nutrirea mai bună se deșteptă în ei érășĭ pofta de viéță, dorul de familiă și de casa părăsită; tot atâtea motive pentru tractarea rațională a acestor nenorocițĭ.

Pentru cei mai mulțĭ din nebunii nevindecabilĭ, carĭ nicĭ când nu se mai reîntorc la viéța cetățenéscă, și nicĭ nu se pot uimi, e cea mai potrivită colonia agronomică. Reconvalescenții și cei ce se pot cura rĕmân de regulă numai scurt timp în coloniă, deórece, vindecarea lor urméză acolo repede.

Rĕmânerea coloniștilor în colonie e de mare folos pentru viitor, deórece în coloniile mai bune se și practică un mod mai rațional de agronomiă, progresele pe terenul agronomiei și al grădinăritului se pun în praxă și coloniștii sunt activĭ, iau parte la tóte.

Ce se ține de spesele recerute la fondarea și susținerea coloniilor, acele nu sunt mai marĭ, decât ale altor case de nebunĭ. Ar fi de dorit, ca aceste colonii, atât de binefăcĕtóre pentru alienațĭ, și carĭ sunt de o așa mare însemnătate agronomică, sĕ se desvólte cât mai mult.

Așa se spune într'o gazetă germană.

De unde ce vedem? — Vedem, că agronomia, agricultura, lucrarea pământului, care-i cea mai plăcută ocupațiune a poporului nostru, e nu numai isvorul, care ne nutresce trupul, ci ne împrospetéză și sufletul. E lesne decĭ de priceput, pentru ce poporul nostru nu se desbară cu una cu două de agronomiă, spre a îmbrățișa alte ocupațiunĭ, și tot atât de lesne este de priceput, de ce poporul nostru în asemĕnare cu numĕrul, dă cei mai puținĭ idioțĭ și smintițĭ de minte.

Ferice de cel ce póte sĕ trăéscă din agronomiă, că este pururea în aerul cel liber al lui Dumneḑeu sfântul, care-l face sănătos și trupesce și sufletesce; plămânile lui sug aerul cel próspĕt, paserile cerului lui îi fac concertele cele minunate, roua dimineții îngrașe vitele sale, plóia cerului rodesce țarinele sale, chiar negurile tómnei îi sunt lui spre folos, că face strugurii mai dulcĭ și mai mustoșĭ.

Dér, ca cineva sĕ pótă trăi după agronomiă, trebue sĕ aibă pământ, vite de muncă și brațe sănĕtóse. Pământul se moștenesce, orĭ cumpără; vitele se moștenesc, cumpără, orĭ se cresc, ér brațele le avem dela Dumneḑeu. Dér, pământul se póte înstrăina prin vênḑare, vitele asemenea, ér brațele se pot ruina înainte de vreme prin necumpĕt. Pierḑênd omul una din aceste trei, încétă de a fi agronom, și nefericit este omul, care a fost deprins a lucra în ogorul lui, cu plugul și cu capul lui, ér pe urmă se vede lipsit de ogor, lipsit de plug, orĭ când își vede brațele neputinciόse de a mai împlini aceste lucrărĭ, după care trăesc toțĭ:

Impĕratul din palat,
Muncitorul dela sat,
Coconița dela bal,
Țĕrăncuța de pe mal.

Ca însĕ agronomul sĕ nu ajungă acéstă stare nefericită, trebue:

1) Sĕ fie moral și muncitor:

„Rógă-te lui Dumneḑeu,
Dér muncesce tot mereu".

(E o ḑicală veche românéscă, bună și fórte înțeléptă.)

2) Sĕ fiă cumpătat în tóte, chiar și în lucru. Sĕ nu mănânce, nicĭ sĕ bea peste mĕsură, nicĭ sĕ se deprindă cu mâncărĭ și beuturĭ scumpe, că acele duc pe om la sapă de lemn. Ér fiind necumpătat în lucru, își ruinéză sănĕtatea înainte de vreme.

3) Sĕ fie păstrător. „E mai lesne a agonisi, decât a păstra!" e o ḑicală veche și adevĕrată. Póte cineva munci până s'a îmbrânci pe brazdă, că de n'a sci ține și păstra, tot nu va ave nimica, ba va duce chiar lipse.

Cine aruncă orbesce banii cei micĭ, aḑĭ 3 crucerĭ pe tutun, 6 cr. pe vinars, 1 cr. pe lemnușe de aprins luleaua, acela aruncă pe ḑi o băncuță (10 cr.), pe lună 3 fl., pe an 36 fl., în ḑece anĭ 360 fl., în 20 de anĭ 720 fl.

Apoi omul nepăstrător vine adesea în lipsă de banĭ, și, când îl string curelele, îi ia de unde-i capĕtă și cu ce condiții îi capătă, după aceea urméză nĕcasurĭ, licitărĭ de moșii, și — din gazde, cerșitorĭ.

E frumósă agronomia, frumósă și cinstită, dér trebue sĕ-o țină omul cu amêndouĕ mânile. Mai cu sémă în ḑiua de aḑĭ, din o mică greșélă póte omul fi scos din posesiune, fiă că împrumută banĭ, fiă că giréză (stă bun) pentru alții, și lesne póte deveni din posesor și agronom, un proletar nenorocit.

— r. —

Din viéța animalelor.

Curtea de paserĭ.

Curtea pasĕrilor cere primă-véra și véar cele mai marĭ îngrijirĭ, și dă agricultorului mai mult de lucru ca orĭ când. In aceste douĕ anutimpurĭ trebue sĕ se supravegheze ouatul pasĕrilor, trebue sĕ se pregătéscă cuiburile de clocit și closcele, trebue sĕ se pórte grijă atât de cloșcă, cât și de puii lor, încă incapabilĭ de a-șĭ găsi hrana lor și a se apĕra contra frigului.

G ă i n a. Puișorii de găină născuțĭ primăvéra încep a oua în Ianuarie, puii mai mărișorĭ ceva mai târḑiu. Găinile se pun de cloșcă cu începere din luna Martie și până în Iulie. Se iau ouĕ cât se póte de próspete și cât se póte de curate și se dă fiă-cărei closce 12—15 ouĕ. Clocirea duréză 20—21 ḑile. După 5—6 ḑile se oglindesc ouĕle, apoi în ḑiua a 15-a se clătesc în apă căldicică. Rasa cochinchină este clocitóre excellentă. Dacă găinile nu voiesc sĕ clocéscă, ne putem servi și de curcĭ pentru clocit.

C u r c a. Curca ouĕ primăvéra, la douĕ ḑile odată, în total vre-o douĕ-ḑecĭ de ouĕ ,și póte cloci 20—22. Unele curcĭ clocesc și ouĕ în acelaș timp; ele trebuesc supraveghiate și trebue sĕ li-se ia ouele de prisos, carĭ ar fi pierdute. Ouele se încércă după 8—10 ḑile. Curca care a fost pusă din vreme pe ouĕ póte sĕ încépă în urmă sĕ ouĕ din nou și sĕ clocéscă pentru a doua óră.

G â s c a. Gâsca ouĕ 40—50 ouĕ din Ianuarie și până în Iunie. In general ea ouĕ câte un singur- ou la 2 ḑile și ouatul ei încércă după fie-care period o întrerupere de 4—5 sĕptĕmânĭ. Sub fie-care cloșcă se pun 15—18 ouĕ, clocirea duréză vre-o 60 de ḑile. Câte-odată ouĕle de gâscă se dau găinilor sau curcîlor spre clocire.

R a ț a. Rața produce anual vr'o cincĭ-ḑecĭ de ouĕ, în douĕ séu trei serii. Ea are obiceiul sĕ-șĭ ascundă ouĕle, de aceea trebuie sĕ i-se facă cuibul ei la un loc retras, căcĭ altfel ea l'ar părăsi. Ea clocesce în timp de 29 ḑile, décă aparține varietăței comune, și în timp de 33—34 ḑile, décă aparține rasei bălțate. Fiind-că rața duce bobocii sĕi îndată ce s'au născut la apă, fapt prin care se pierde o mare parte din ei, se preferă adese-orĭ a se da ouĕle de rață la clocit găinilor. Intr'un cas cât și într'altul o cloșcă póte cloci vre-o douĕ-spre-ḑece ouĕ.

L e b e d a. Ouatul lebedei începe în Febr uarie. Numai lebedele carĭ au împlinit cel puțin vêrsta de doi anĭ, ouĕ. Nu trebue sĕ se deranjeze cuibul făcut de lebedă în cotețul séu printre erburile acuatice din vecinătate. Clocitul începe după ce sau strâns 6—8 ouĕ în cuib; el se face alternativ de amêndouĕ sexele și duréză 35 ḑile.

B i b i l i c a. Bibilica este fórte sĕlbatică, ea ouĕ de obiceiŭ printre gardurĭ. Trebue supraveghiată și trebuie sĕ i se ia ouĕle în mĕsură ce le ouĕ, căcĭ bărbatușiĭ la multe pasĕrĭ și animale sunt lacome după ouĕle ei. De cele mai multe orĭ ouele de bibilică se dau găinilor pentru clocit. Numĕrul ouĕlor ce se pune în cuib este de 15—18 și clocirea duréză aprópe 28 ḑile.

P ă u n u l. Păuna începe a oua la etatea de doi anĭ și ea își ascunde ouĕle, care nu trece nicĭ-odată peste numĕrul de ḑece. Ouĕle de păun sunt voluminóse: ele se clocesc mai bine prin douĕ găinĭ séu printr'un curcan decât prin păună, care este stângacie si pe care păunul nu o lasă sĕ stea liniscită pe ouĕ. Clocirea duréză 29—30 ḑile.

F a s a n u l. Puica de fasan ouĕ în captivitate vre-o douĕ-ḑecĭ de ouĕ, dér nu și-le clocesce bucuros. E mai preferabil décă se dau ouĕle și la găinĭ, carĭ domesticesc maĭ bine pe puișorii de o fire fórte sĕlbatecă. Clocirea duréză aprópe 25 de ḑile, ea este mai întârḑiată séu mai înaintată după speția de fasan căruia aparțin ouĕle.

P o r u m b e l u l. Porumbița începe a cloci îndată ce are douĕ ouĕ în cuib. Aceste ouĕ dau nascere la un porumb și la o porumbiță. Ouatul nu se opresce decât tómna și la spețiele prolifice se prelungesce chiar și într'o parte a ernei. Se póte avé folos décă se împedecă porumbii sĕ clocéscă în timpul ernei. Porumbelul și porumbița se așéḑă cu schimbul pe ouĕ: puișorii se nasc după 17 ḑile de clocit.

(„Amicul progr. rom.")

---

pétră de la pórtă. N'a acéstă sticluță cu apa vieții, stropesce-i cu apa acésta și ei vor învia! Ér tu, nevasta-mea, sĕ iei din bunĕtățile mele ce-i dori, și le du părinților tĕi. Îți mai spun și aceea, că ajungênd acasă sĕ asculți numai de sfatul tatălui tĕu, care nu te învéță rĕu, și nicĭ de cât de sfatul mamei tale. Ai grije sĕ nu stai mult pe acolo, și când vei vedé, că au început a bate caii cei 'naintași din picióre, sĕ eși și să te sui în trăsură, pentru că începênd a bate din picióre cei dindărăpt, trăsura plécă și acolo te lasă!

Cumnații și-au luat rĕmas bun unii dela alții și sau dus la culcare.

V.

A doua ḑi s'a sculat feciorul de diminéță, și când ese în curte, vede o trăsură învĕlită numai în aur și în pietre scumpe. Soră-sa încă era îmbrăcată în haine de mătase cusute tot cu fir de aur și cu diamanturi.

Feciorul nostru se duce la pórtă și stropesce stâlpii cei de pétră cu apa din sticluța ce i-o dase cumnatu-sĕu. Indată ce-i stropesce, ce să vedi? Frații lui înviédă ca dintr'un somn, și mult se minunéză când vĕd pe frățiorul lor cel iubit. Se așéḑă cu toții în trăsură și până-i numĕra ḑece erau în curtea tatălui lor.

Mare era acum bucuria părinților când își vĕdură pe toți copii.

Părinții întrébă pe fată dacă trăesce bine cu bărbatu-sĕu. Ea le rĕspunde, că mai bine nu se póte, dér' totul ce-o nemulțumesce e, că bărbatu-sĕu peste ḑi e dus de-acasă, tot astfel, că ea nu-l póte vedé nici odată dacă e frumos séu urît, căci séra, când vine dela slujba lui, cum intră în curte, strigă: stînge-te luminare și potolește-te focule! Apoi intră prin întuneric în casă, mînâncă și se culcă.

— „Ce lipsă ai tu sĕ-l vedi de frumos orĭ de urît, îi ḑise tată-sĕu, când trăesci bine și nu duci nici o lipsă de nimica în lume. Mulțumesce-te și fii liniștită!"

— „Ba sĕ-l vadă, ba sĕ-l vadă! adause mamă-sa, da décă e cum-va chior d'un ochiu, — și chemându-o la o parte îi dete un muc de lumină ḑicêndu-i:

— „N'a mamă, acéstă luminare, și când vei crede că vine bărbatu-tĕu acasă, aprinde-o și o pune sub o ólă, și după ce va adormi bărbatu-tĕu, scólă-te și te uită la el, ca sĕ scii cu cine trăescĭ!"

După ce au petrecut cu toțiĭ împreună un cés séu dóuĕ, cât a dat Dumneḑeu, caiĭ înaintași au început sĕ bată din picióre, fata ese, își ia ḑiua bună dela toți, și suindu se în trăsură, caiĭ și trăsura s'au făcut nevĕḑuți.

Femeia poftitóre de a-șĭ vedé bărbatul la față, abia apucă sĕ vină séra. Ea a făcut după cum a învĕțat'o muma-sa, a aprins lumînarea și a ascuns'o sub o ólă mare. Și când a simțit, că bărbatu-sĕu a adormit, se scólă frumușel, ia lumînarea și se uită la el. Când îl vede luminos ca pe un sóre își uită ca sĕ stîngă lumînarea și-l apucă pe după gât și începe a-l săruta. In zăpăcéla ei îi cade lumînarea din mână pe gâtul bărbatu-sĕu.

Atuncĭ bărbatul se deșteptă și îi ḑice: „Hei, femeiă fără minte, óre nu ți-am spus eu ție ca sĕ facĭ numai aceea ce te va învĕța tatăl tĕu. Étă că cu neascultarea ta moi perdut pentru totdéuna! Eu sunt *sórele*. Mĕ duc acum la locul meu, și décă dorescĭ sĕ mĕ mai vedi vre-odată atuncĭ numai în casele sf. Duminecĭ mĕ mai poți afla!

Și acolo de pedépsă, că mai vĕḑut, am sĕ fiu stêlpul altarului. Numai după ce vei veni tu, și vei pune mâna pe mine ne vom așeḑa fiăcare la locul nostru.

Ḑicênd sórele acestea, casele și tot ce era împrejur sau nimicit ca și când n'ar fi mai fost de când e lumea, ér femeia s'a pomenit singură într'un câmp pustiu.

VI.

Sĕrmana femeia destul se căia acum, că n'a ascultat de sfatul tatălui ei, destul plângea, încât și arborii pădurilor se plecau la tânguirile ei, dér tóte erau înzadar. Sórele se dusese, și ea trebuia acum sĕ-l

Călindarul Plugarului pe a. 1896.

In editura tipografiei „A. Mureșianu“ din Brașov a eșit de sub tipar *„Călindarul plugarului pe anul visect 1896“*, redactat de d-l Ión *Georgescu*. Décă în cei trei anī dela început acest călindar a ajuns sĕ fiă cunoscut ca unul dintre cele mai alese, mai bogate și mai eftine călindare românescī dela noi, cu atât mai bine primit are sĕ fiă acum, când întră în anul al patru-lea, fiind întocmit și mai cu îngrijire ca până acum. Cuprinde mulțime de povețe și scrierī din cele mai alese și mai necesare pentru trebuințele economului român, aducênd și frumóse glume și scrierī de petrecere. Têrgurile, competințele de timbre și taxe se cuprind în acest călindar corese și îndreptate, mai pe larg și mai acurat ca orī unde.

Pe pagina primă se află portretul bine reușit al marelui învĕțat român Timoteiu Cipariu. Urmézā apoi regentul anului 1896, începutul anotimpurilor, sĕrbătorile și alte ḑile schimbătóre, calculul sĕrbătorilor mai marī, posturile, deslegarea postului și alte multe. Apoi cronologia anului 1896, însemnarea ḑilelor de peste an, la carī sunt adause evangeliile, ce sunt a-se ceti în fiă-care Duminecă, cum și însemnarea órelor și a minutelor, când rĕsare și apune sórele, ér pe de marginī povețe despre ceea ce are sĕ facă plugarul în fiă-care lună, fiind adausă la urmă și câte-o fóiă albă pentru însemnărī etc.

Urmézā biografia lui Timoteiu Cipariu, Genealogia domnitorilor din Europa, Mĕsurile de lungimī și greutate, Banii noi și vechī, Competințe de timbre și taxe cu un lung estras alfabetic din fóia oficială, în care se arată, ce timbru este a-se pune pe fiă-care hârtiă; Taxele postale și telegrafice; Cât timp pórtă animalele de casă; Timpul incolțirei și crescerei sĕmĕnăturilor; Greutatea de mijloc a bucatelor; Têrgurile din Ardél, Banat, Țéra unguréscă și Bucovina.

Urmézā partea literară cu o introducere de Ioan Georgescu. Aci aflăm frumósa scriere „Pietrile Dómnei“, de „Carmen Sylva“ (Regina României); Plugșorul, colindă din colecțiunea Alexandri; La Solferino devale, schiță dintr'o escursiune de I. C. Panțu; Tot la cârciumă, poesiă de T. D. Speranția.

In partea economică și higienică: Socotéla în economiă; Burenile veninóse; Lucrul câmpului; Gunoitul pomilor; Plante vindecătóre de bóle; Alte leacurī de casă; Laptele; Bólele cailor; Gălcile porcilor. In partea din urmă vin mulțime de povețe, felurite scrierī instructive și de petrecere, mai multe glume bine alese, și apoi vre-o 40 pagine de anunțurī.

Și numai din cuprinsul arătat aci pe scurt se vede, că „Călindarul Plugarului“ pe anul 1896 e întru tóte întocmit pentru trebuințele poporului nostru. Forma frumósă, hârtia bună, tiparul curat și mai îndesat ca în aniī trecuțī. De vêndare se află la Tipografia „A. Mureșianu“, și la „Librăria N. I. Ciurcu“ în Brașov. Prețul numai 25 cr. și alțī 5 cr. pentru trimitul cu posta. După 10 esemplare comandate de-odată: *unul gratis;* pentru vênḑĕtorī se dă rabatul cuvenit.

POVEȚE.

Cum se curăță periile de cap. Puneţī într'un lighian apă și în apă câte-va picăturī de amoniac curat. Pe urmă vîrîțī în apă peria și o mișcațī tare. Apa se va face săpunósă și négră. După aceea spălațī peria de mai multe-orī în apă curată și o lăsațī sĕ se usce.

*

Cum se țes rupturile hainelor Écă cum dreg Englesii hainele, carī se rup: Iau o fóiă subțire de gutaperca, o pun pe dosul locului unde s'a rupt haina, alăturând bine părțile desfăcute, și le calcă. Gutaperca, care se topesce la 40°, se disólvă și lipesce părțile alăturate.

(Căl. Bibl.)

*

Flanelele. Erna a sosit! Fiă-care mamă de sigur se întrébă: trebue copiiī îmbrăcațī cu flanele? Unii ḑic da, alții nu! In privința asta nu e regulă, depinde de împrejurărī. Décă copiiī sunt slabī de piept, reumaticī, décă sufer des de stomac, décă sunt prea dispușī la guturaiurī, flanelele sunt fórte folositóre. Dér când copiiī sunt sănĕtoșī, nu-ī îmbrăcațī cu flanele pentru a-i protegia contra frigului. Copiiī robuștī și plinī de viață se obicînuesc repede cu frigul, și asemenea precauțiunī nu numai că sunt inutile, dér chiar îī predispun la guturaiurī și rĕcelī. Flanelele sunt ca și cașneurile: un singur minut fără ele și cea mai mică variațiă de temperatură are o influență imediată asupra copilului. Sĕ se lase dér flanelele pe pielea copiilor slabī și bolnavī.

Glume.

In seminar. Scolarul (cătră mai marele): Vĕ rog dați-mī voiă sĕ es astăḑī afară până deséră.

Mai marele: Poțī sĕ eșī, dér sĕ scī, că décă nu te întorcī până la 8 óre, mâne nu capețī mâncarea.

Scolarul: Ei bine, atuncī Vĕ rog, ca mâncarea de astăḑī sĕ o capĕt mâne.

*

La un pitar. Femeia: D-le pitar, pentru ce nu s'a copt mai bine pânea mea?

Pitarul: Pentru-că făina a fost cumpĕrată dela Jidanī.

La un cismar. Domnișorul: D-le. te rog fă-mī o pereche de cisme.

Cismarul: Din ce piele?

Domnișorul: Din piele de Hamburg, ér la călcâie sĕ fiă bătute potcóve, ca sĕ nu se ródă.

Cismarul: Ce fel de potcóve, pot sĕ fiă și de cai?

*

Léc eftin. Mama: Ah, băiatul nostru Vasile se vaetă de durere de dințī.

Tatăl: Du-te cu el la doctorul de dințī.

Mama: Dér n'am banī.

Tatăl: „Nicī nu-ți trebue. Când va ajunge la ușa doctorului, de sigur îī va trece durerea.

*

Păcălit. Baronul X (cătră un Jidan, căruia voia sĕ-i vêndă juvaerele nevestei sale): D-le schimbă petrile acestea cu altele false, căcī și așa femeia mea nu le cunósce.

Jidanul: Imī pare rĕu, d-le Baron, dér d-ta vii prea târḑiu. Acestea sunt petri false, căcī cele adevĕrate le-am cumpĕrat eu, înainte cu opt ḑile, dela d-na baronésă.

Literatură.

A apărut numerile 2 și 3 din al III an al prețiosului jurnal **„Amicul Progresului Român“** cu următorul sumar: Din scrierile Majestății Sale Reginei; Cronică; Agricultură; Economia vitelor; Avicultură; Apicultură; Vinicultură; Viticultură; Finance; Sciințe; Etnologie; Medicină ocultă; Medicină populară; Industrie; Industriile naționale; Morile române etc. etc. Suplimentul literar: Câștigul al mare, novelă; Copilul lepădat, roman de actualitate. Cele 24 fascicule anuale în mare format 8 pe două colóne, formézā un fórte frumos volum de aprópe 1200 paginī, având numeróse ilustrațiunī în xilografie, zincografie și fototipie. Jurnalul „Amicul Progresului Român“ este indispensabil tuturor ce locuesc în orașe și la țéră. Atragem atențiunea onor. noștri cetitorī îndemnându-i a-se abona la acest prețios jurnal. Abonamentul: 9 florinī pe an, pentru învĕțătorī și preoțī numai 8 florinī. Administrația; Bucurescī strada Țeranilor 140.

*

In Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov a apărut: **Carte de cetire pentru clasa IV gimnasială, reală și pentru scólele superióre de fete,** de *Virgil Onițiu*, directorul gimnasiului român din Brașov. Editura Librăriei *Nicolea I. Ciurcu*, Brașov. Format mare 8° de 223 pag. Prețul 1 fl. 30 cr. — Opul acesta este o continuare a Cărții de cetire pentru cl. III gimnasială scrisă de același autor, — o carte mult aprețiată în tóte cercurile pedagogice. Cu atât mai favorabil are sĕ fiă aprețiat, de sigur, noul op apărut acum, care în literatura pedagogică română se presentă ca o lucrare fórte de valóre. In partea primă opul e însoțit de-o prefață lungă, în care se cuprind instrucțiunī prețióse cu privire la modul, cum sunt a se propune în scólă singuraticе piese. Urmézā apoi 5 poeme epice din cele mai alese, 20 descripțiunī și narațiunī de diferițī autorī distinșī, ér la urmă un adaus cu o bogată colecțiune de modelurī și instrucțiunī retorice, stilistice etc.

*

A apărut în Tipografia A. Mureșianu din Brașov: **Gramatica Limbei românescī** *(Fonetică și Ortografiă. Etimologie. Sintacsă. Stil.)* întocmită în două cursurī concentrice pentru scólele poporale de **Ión Dariu**; *Cursul II* pentru *anul al 5-lea și al 6-lea de școlă*, pentru școla de repetițiune, de adulțī, școle civile etc. *Editura autorului*. Recomandăm acéstă carte atențiunei deosebite a d-lor învĕțătorī. Se póte procura dela autor cu prețul de 30 cr.

*

A apărut în editura librăriei **Carol Müller**. *Un an de luptă*, de *A. Vlahuță* 248 paginī prețul Lei 2.50. Apoi din Biblioteca pentru toțī Nr. 22: *Xavier de Maistre*, *„Călĕtoria împrejurul odăcī mele“* unul din opurile cele mai vestite ale literaturei francese. Volumul viitor al Bibliotecei pentru toțī cuprinde: *Ioan Popovicī-Bănățeanu*: *„Din viața meseriașilor“*. Novele ale unui talentat scriitor bănățean și unul din numerile cele mai frumóse și interesante ale Bibliotecei pentru toțī.

*

In Institutul de editură *Ralian* și *Ignat Samitca* din Craiova a apărut o frumósă colecțiune de poesii, întitulată: **Din anii tinerī**, de *Virgiliu N. Cisman*. Prețul 1 leu 50 b.

MULTE ȘI DE TOATE.

Influința corpurilor cerescī asupra pământului.

Până acum a fost părerea generală a tuturor învĕțaților, că cometii influințéză asupra pământului numai prin gravitațiune și atracțiune.

Acuma însĕ, în urma cercetărilor făcute de astronomii din Petersburg s'a constatat, că toțī cometii (afară de Mercur) influințéză asupra pământului și prin puterea magnetică.

Prin apropierea lor nu numai acul magnetic se abate din posiția sa, ci și deviațiunea vestică încă se schimbă.

Causa pentru care Mercur face esceptiune dela acéstă, încă până acum nu s'a putut afla.

*

Impĕratul Germaniei și familia sa.

Grijile putere nu alteréză în nimic la împĕratul Germaniei calitățile de bun tată de familiă.

---

caute. Și-a făcut opincī de fer și s'a dus ḑi de véră până'n séră fără sĕ-i dea de urmă. După mult umblet ajunge la casele Sf. Mercurī. Sf. Mercurī o simte și-o întrébă, că ce caută. Ea o rógă ca sĕ-i spună unde sunt casele Sf. Duminecī.

— „Nu sciu, draga mea, îi rĕspunde Sf. Mercurī, dér sĕ te ducī la soru-mea, Vinerī; ea décă nu te va îndrepta cumva“.

Femeia se pune pe drum și merge cu lunile și cu sĕptĕmânile, până în sfîrșit ajunge la casele Sf. Vinerī. Sf. Vinerī o și simte îndată ce s'a apropiat. Deschide o ferésträ și o întrébă, că pe cine caută ea pe acolo? Femeia îi spune supĕrarea ei și o rógă s'o îndrepteze la casele Sf. Duminecī.

— „Nu sciu, draga mea“, îi rĕspunde sf. Vinerī, „dér poftesce în casă și te odihnesce până va sosi acasă fiiul meu Vêntul, căcī acela umblă prin tótă lumea și o sĕ-l întreb, nu cumva le va fi sciind el.“

Femeia a întrat în casă de s'a odihnit, căcī era sdrobită de tot după atâta umblet. Sf. Vinere a și ospĕtat'o cum a sciut mai bine, căcī era aprópe mórtă de fóme.

Mai într'un târḑiu étă că sosesce acasă și Vêntul. Mamă-sa îl întrébă de casele Sf. Duminecī, și décă scie s'o ducă pe femeia acésta streină și amărîtă până acolo, căcī nu mai póte merge pe jos. Vêntul, după ce se gândi și rĕsgândi, ḑise: „Hei, mamă, abia numai ca prin vis îmī aduc aminte de acele case, atéta sunt de departe, și fiind-că mĕ rogī atâta de mult, o s'o duc“.

A doua ḑi luă Vêntul pe femeia și o ducea și ducea de credeai că sbóră, și după multă alergare ajunge cu ea la porțile sf. Duminecī. Sf. Duminecă se afla tocmai la biserică. Vêntul învĕță pe femeiă, ca ea sĕ între în curte, sĕ caute o mĕtură și sĕ mĕture frumos curtea și apoi gunóiele adunate sĕ le pună grămadă și sĕ le dea foc. Pe urmă sĕ caute o ólă, s'o umple cu apă și s'o pună sĕ fiérbă.

Femeia, după ce a mulțumit Vêntului pentru bunĕtatea sa, a întrat în curte, care o află plină de surcele și alte gunóie, ce erau aruncate de ómenii, carī au lucrat în ḑiua de Duminecă, și punêndu-le grămadă, li-a dat foc. A pus apoi și o ólă cu apă, după cum o învĕțase Vêntul.

Nu mai trece mult, și étă că sosesce și sf. Duminecă dela biserică și mult se minunează când își află curtea mĕturată. Cine sĕ fi venit aicī? Cine sĕ fi venit? vorbea ea.

Atuncī ese de după pórtă femeia și ḑice: „Eu sunt, Sf. Maică Duminecă; eu am mĕturat curtea, vĕḑêndu'o plină de plină de tóte gunóiele“.

— „Și ce dar poftescī tu dela mine pentru hărnicia și munca ta?“

— „Nu poftesc, maică luminată, nimic alta, făr' sĕ-mī daī voie sĕ vĕd stâlpul altarului și sĕ pun mâna pe el“.

— „Acésta nu se póte, îī ḑice sf. Duminecă, căcī în altar nu e ertat nimĕnui a întra, afară de mine!“

Femeia îi istorisi Stei Duminecī tótă întêmplarea, ce a adus'o p'aci, și după multe rugărī a isbutit sĕ facă ca s'o ducă în altar și s'o lase sĕ pună mâna pe stâlp. Stâlpul, cum se atinge de el, o îmbrățiséză și îi ḑice:

— „Draga mea, mĕ bucur, că te-am maī putut vedé odată. Acum sĕ scii, că de aḑī încolo n'o sĕ ne mai vedem“.

Stâlpul se îndoi ca un cerc și se urcă în sus, ér femeia lui se făcu un alt cerc și se duse după el, ca sĕ-l ajungă, dér nu l'a mai putut ajunge, deși îl caută până în ḑiua de astăḑī.

V'așī spune-o și mai departe dér' mī-e frică, că vețī adormi. O lăsăm dér pe altă-dată, când om avé și noi vreme mai multă. Mĕ suii p'un cuiū ca povestea așa sĕ vi-o spui, mĕ suii p'o șea și vĕ povestii așa.

Audită din gura moșului N. Ghiorghiță din Satulung, de profesiune mocan (oieriū), și scrisă de dascălul:

Domețiu Dogariu.

Aflăm din diarele germane, că Wilhelm II se preocupă deja de darurile, pe carĭ le va depune în ajunul Crăciunului, în pantofiĭ, pe carĭ copiiĭ săĭ au obiceiul de a-i așeḍa, la acéstă dată, în coșurile odăiei lor.

Ḑilele trecute se putea vedea împĕratul și împĕrătésa Germaniei, însoțițĭ de o damă de onóre, pĕtrunḑênd în principalele magazine de jucăriĭ din Berlin pentru a alege obiecte potrivire cu gustul fiă-căruĭ copil al lor.

Pentru prințul Adalbert, un viitor marinar, suveranul a ales un vas, representând în miniatură yactul imperial „Hohenzollern". Echipagiŭ, tunurĭ, mașină cu vapor, nimic nu lipsesce. Tinĕra principesă Victoria Luiza va avea, pentru ea, o casă de păpușă fórte completă, cu un mobiliar în cel mai curat stil englez etc.

Impĕratul și împĕrătésa Germaniei s'au dus de asemenea la esposiția de pictură spre a lua nisce tablourĭ, pe carĭ le destinéză pentru nisce personagii, pe carĭ le onoréză cu prietenia lor.

*

Cum își petrec domnitorii?

Sultanul din Marocco are în palatul sĕu de pe mare un drum de fier, care trece prin salele palatuluĭ și se sfîrșesce în odaia luĭ de dormit.

Mica mașină a acestuĭ tren trage după sine un cupeu asemenea mic, în forma uneĭ săniĭ, în care Sultanul șede comod, orĭ stă culcat. Acéstă cale ferată de casă a costat 240,000 fl.

Regele Portugalieĭ a poruncit sĕ i-se facă o altă mirozeniă. El și-a comandat adecă o calésă cu vapor, cu care acușia va puté sĕ se preâmble pe stradele din Lisabona.

*

Un vulcan sub ghiață.

Thoroddson, cunoscutul călĕtor, a descoperit în unele părțĭ ale Islandieĭ, carĭ până acum n'au fost cunoscute, nisce vulcanĭ acoperițĭ de ghiață. De aceștĭ vulcanĭ numaĭ imediat după erupțiune se pot apropia ómeniĭ, căcĭ iute după aceea érășĭ îĭ acopere ghiéța.

Lavă nu iese din acei vulcanĭ, ci numaĭ cenușă și năsip esplodéză fórte mult, așa încât după esplosiune pâraele din apropiere iau altă direcțiune și din causa topireĭ gheții esundéză.

*

Naia cea maĭ repede din lume.

Naia „Socol" construită de d-l Jarrow renumitul constructor de năĭ, pentru flota rusésca, merge cu cea maĭ mare repeḑiune, decât orĭ ce altă naiă din lume.

Ea percurge pe óra 30 milurĭ de mare. Naia „Socol", este 190 urme lungă și de $18^1/_2$ urme lată.

Călendarul sĕptĕmâneĭ.

NOEMVRE are 30 ḑile. BRUMRA.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	26 C. p. Alimpiu	8 † C. Nasc. d. D.
Lunĭ	27 S. m. Iacob, Pers.	9 Ioachim
Marțĭ	28 S. mart. Stefan	10 Iudita
Mer.	29 S. m. Paramon	11 Damas pp.
Joi,	30 S. m. Andreiu.	12 Sinesiu
Vin.	1 S. pr. Naum	13 Lucia
Sâm.	2 S. pr. Avacum	14 Spiridon

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 2 Dec. de 3783 capete, la 3 Dec. au intrat 379.— capete și au eșit 405, rĕmânênd la 4 Dec. un numĕr de 3,757 capete.

Se notéză marfa: unguréscă veche grea dela —.— cr. până la —.— cr. marfă unguréscă tineră grea dela —.— cr. până la —.— cr., de mijloc dela —.— cr. până la —.— cr. ușóră dela —.— cr. până la —.— cr.

Marfă țĕrănéscă grea dela —.— până la —.— cr. de mijloc dela —.— cr. până la —— cr. ușóră dela —.— cr. până la —.— cr.

Marfă sêrbéscă, grea dela 56.— cr. până la 57.— cr. Transito, mijlociă grea dela 55.— cr. până la 56.— cr. transito ușóră dela 53.— cr. până la 54.— cr.

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 4 Decemvre n. 1895.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănățenesc	80	6.75	6.90
Grâu dela Tisa	80	6.80	6.95
Grâu de Pesta	80	6.75	6.90
Grâu de Alba-regala	80	6.75	6.90
Grâu de Bácska	80	6.85	7.—
Grâu ung. de nord	80	.—	.—

Seminţe vechi orĭ nouĕ	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr. dela	până
Sĕcară		70—72	6.20	6.30
Orz	nutreț	60—62	5.—	5.20
Orz	de vinars	62.64	5.50	6.30
Orz	de bere	64.66	6.80	8.—
Ovĕs		39.41	6.10	6.40
Cucuruz	bănăț.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soiu	78	.—	.—
Cucuruz	„	—	.—	.—
Hirișcă	„	—	—.—	—.—

Prețul pe 100 chilograme.

Productediv.	Soiul	Cursul dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungur.	35.—	48.—
—	transilvană	—.—	41.—
—	bănățênă	—.—	36.—
„	roșiă	30.—	43.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	—.—	—.—
Oleu de in		—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	60 50	60.—
„	dela țéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	54.50	55.—
„	afumată	58.50	59.50
Sĕu		—.—	—.—
Prune	din Bosnia în buțĭ	15.75	16.—
„	din Serbia în sacĭ	14.—	14.25
Lictar	slavon nou	17.25	17.50
„	bănățenesc	—.—	.—
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoșĭ	unguresci		
„	sêrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirt	brut	—.—	—.—
„	Drojdiuțe de spirt	—.—	—.—

Bursa de Bucuresc

din 4 Decemvre n. 1895.

Valorĭ	Dobênda.	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct	100.—
Renta amortisabilă	5%	„ „	$97.^3/_4$
„ „ (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.--Iul.	$99\ ^1/_4$
„ „ din 1893	5%	„ „	$99.^1/_4$
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	$93.^3/_4$
„ „ (Impr. de $32.\ ^1/_2$ mil.	4%	Ian.-Iulie	$86\ /^1/_4$
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	$86.^7/_8$
„ „ (Imp. de 274 m. 1890	4%	„ „	$87.^3/_4$
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	87.—
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	87.-
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	$100.^1/_1$
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	280.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.--Iul.	95.—
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	$94\ ^1/_4$
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	$92\ ^1/_8$
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	101 —
„ „ „ „	5%	„ „	$88\ ^3/_5$
„ „ „ Iașĭ . .	5%	„ „	81.—
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	—.—
	V. N.		
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	intr. v.	1565.
Banca agricolă	500	150 v.	209.-
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	391.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	406.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	330.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	177.-
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria" Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	110.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	„ „	—.—
„Bistrița" soc. p. f. hârtii 30 „	100	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	20	„ „	—.—
20 francĭ aur			20.20

SCOMPTURĬ:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansurĭ pe efecte	6%	Petersburg . .	$4^1/_2$%
Casa de Depunerĭ	$5^1/_2$	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	5%	Elveția	$3^1/_2$%

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Decemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	121.40
Renta de coróne ung. 4% . . .	98.70
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$% .	123.60
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	100.90
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.50
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	96.60
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.—
Imprum. ung. cu premii	155.—
Losurĭ pentru reg. Tiseĭ și Segedin.	141.50
Renta de hârtie austr.	100.30
Renta de argint austr.	100.30
Renta de aur austr.	120.10
Losurĭ din 860	148.60
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1019.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	439.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	374.25
Napoleondorĭ.	9.62
Mărcĭ imperiale germane . . .	$59.32^1/_2$
London vista	121.45
Paris vista	48.15
Rente de coróne austr. 4%. . .	99.95
Note italiene.	44.80

Prețurile cerealeor din piața Brașov.

Din 6 Decemvre st. n. 1895

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta a tricsă. fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	5	70
„	Grâu mijlociu . .	5	20
„	Grâu mai slab . .	4	80
„	Grâu mestecat . .	3	60
„	Sĕcară frumósă .	3	60
„	Sĕcară mijlociă .	3	10
„	Orz frumos .	3	40
„	Orz mijlociu .	3	—
„	Ovĕs frumos .	2	10
„	Ovĕs mijlociu .	—	—
„	Cucuruz.	3	30
„	Mălaiu	3	80
„	Mazĕre	5	80
„	Linte	7	50
„	Fasole	5	60
„	Sĕmênță de in . .	9	10
„	Sĕmênță de cânepă	4	10
„	Cartofĭ	—	75
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită . .	—	44
	Carnea de porc .	—	48
	Carnea de berbece	—	24
	Sĕu de vită prόspĕt	21	—
100 kil.	Sĕu de vită topit	32	—

Cursul losurilor private

din 4 Decemvre 1895

	camp.	vinde.
Basilica . . .	7.50	7.75
Credit	197.—	199.—
Clary 40 fl. m. c. . .	55.—	56.—
Navig. pe Dunăre . .	134.—	136.—
Insbruck	27.—	28.—
Krakau	27.25	28.—
Laibach	23.	23.80
Buda	60.25	60.50
Palffy	56.75	57.75
Crucea roșie austr. .	17.—	18.—
dto ung. . .	10.50	11.—
dto ital. . .	12.25	12.75
Rudolf	23 —	24.—
Salm	68.50	69.—
Salzburg	26.—	27.50
St. Genois . . .	69.25	70 —
Stanislau	42.75	46.—
Trieitine $4^1/_2$% 100 m. c.	—.—	150.—
dto 4% 50 .	—.—	72.25
Waldstein . . .	53.—	55.—
Sêrbescĭ 3% . . .	34 —	35.—
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	125.—	126.—

Cursul pietei Brașov.

Din 7 Decemvre 1895.

Bancnote rom.	Camp.	9.50	Vênd.	9.52
Argint român.	Cump.	9.46	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.58	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	$128.^1/_2$	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.78	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Nr. 643—1895.

PUBLICAȚIUNE.

Din mai multe posesiunĭ de pădure și livedĭ ale comuneĭ bisericescĭ ev. din Brașov, care sunt situate în Predeal lipit de frontiera ungară și română traversând soséua printre ele s'au marcat pe temeiul unuĭ operat tehnic **mai multe parcele de mărimĭ deosebite**, carii sunt destinate pentru clădirĭ de locuințe de vară. **Din parcelele marcate se oferéză public spre vêndare de ocamdată 32 parcele**, și anume care sunt în Plan de parcelare înseamnate dela Numĕtul 1 până inclusive 4, 16 până inclusive 43.

In urmarea acésta **se scrie o pertractare de oferte și licitație.** La licitație se va socoti prețul a fiăcăreĭ parcele după măsura suprafețiĭ din plan cu 50 cr pe un metru cuadrat, Licitatorul din urmă este obligat, după ce va urma încuviințarea autorităţii competente asupra resultatuluĭ licitațieĭ, a depune banĭ, și parcela vêndută pentru clădire în decurs de treĭ anĭ dela ḑiua încuviințăreĭ sĕ o clădéscă.

Condițiile licitațieĭ și planul de parcelare se pot vedea în cancelaria oficiuluĭ de casă a comuneĭ bisericescĭ ev. în órele de oficiu. De altfel condițiile licitațieĭ se vor asterne șĭ cetĭ în ḑiua de licitație.

Terminul pentru predarea ofertelor în scris, care trebue sĕ fiă provĕḑute cu un timbru de 50 cr., în cancelaria oficiuluĭ preotuluĭ ov. orășenesc, este fixat **până în 27 Decemvre a. c. 9 óre a. m.** în care di se va ținea și licitația în odaia capituluĭ din curtea preoțéscă ev. din cetate,

Ofertele ce se vor preda se vor deschide numaĭ după ce se va fi terminat licitația.

Adjudecarea va fi acoluia care va da maĭ mult- Doritoriĭ de a cumpĕra se învită a lua parte atât pe cale de oferte cât și la licitație.

Brașov, 12 Noemvre 1895.

841,2—3 **Presbiteriul v. A. B.**

N-rul 2265—1895

Publicațiune.

Oficiul orfanal orășenesc, ca autoritate pentru pertractarea rĕmasurilor și tutorat, publică prin acésta, că rĕmasul lui Adolf Flagner, decedat în 7 Noemvre, fără a fi făcut vre-un testament, din mobile, albițurĭ prețióse și alte lucrurĭ ale ca sei se vor vinde cu licitație în 9 și 10 Decemvre 1895 dela 9 óre până la 12 a. m. și dela 2—4 ó. p. m. în locuința din Șirul-Străjii Nr. 3, cu banĭ gata.

In 11 Dec. 1895 la 9 óre a. m. se va face vêndarea cu licitație în localul oficiului orfanal a realității de casă și grădină, Șirul-Strajii Nr. 3, din cărțile funduare 1262 Numĕrul top. 2064 și 2065.

Condițiunile se pot vedé la oficiul orfanal orășenesc din Brașov.

Brașov, 2 Decemvre 1895.

856,3—3 **Oficiul orfanal orășenesc.**

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.